

Futurs presents: 123 iniciatives a Catalunya

Límits i cicles.

Elements constructors limitants. Circularitat. “Menys és més”

Xarxes i autosuficiència.

Transició i dependència energètica i de recursos.

Vulnerabilitat i resiliència. Diagnosi i factors de canvi.

Nova territorialitat.

Futurs presents: 123 iniciatives a Catalunya

1. [MANRESA EN SIMBIOSI – CONNECTANT INDUSTRIES](#)
2. [SMART CITY CAMPUS AL 22@](#)
3. [RECUPERACIÓ DE LA PRIMERA VENDA DE PEIX A SITGES](#)
4. [CONREANT TERRASSA](#)
5. [ASSOCIACIÓ D'ECOEMPREDORS](#)
6. [EL REBOST FEMENÍ DEL MEDI RURAL](#)
7. [PRODUCTES DE LA TERRA AL MERCAT DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI](#)
8. [REUTILITZACIÓ, RECICLATGE I INTEGRACIÓ SOCIAL](#)
9. [KVIURES – COOPERATIVA DE PRODUCTES ECOLÒGICS I LOCALS](#)
10. [BARCELONA COMPARTEIX EL MENJAR](#)
11. [GROWINPALLE – HORTS URBANS I ECOLÒGICS](#)
12. [MERCATS VERDS A BARCELONA](#)
13. [MILLOR QUE NOU, 100 % VELL](#)
14. [APROFITAR ELS MATERIALS DIPOSITATS EN ELS ABOCADORS](#)
15. [GREENINGBOOKS – PUBLICACIONS AMB CRITERIS DE SOSTENIBILITAT](#)
16. [SAMBUCUS – UNA COOPERATIVA DE TREBALL](#)
17. [INTERCANVIAR ABANS DE LLENÇAR](#)
18. [PROJECTE RECREA DE RECICLATGE CREATIU](#)
19. [ECOBLOC – UN NOU TIPUS DE CONSTRUCCIÓ](#)
20. [PUBLICACIONS SENSE RESIDUS](#)
21. [ECOCONPACK – BUGADERIA ECOLÒGICA](#)
22. [BANC DEL TEMPS A SITGES](#)
23. [YÖK - CASA + CULTURA](#)
24. [CÀMPING CALA LLEVADÒ – TURISME ADAPTAT AL SEU ENTORN NATURAL](#)
25. [EDIFICI CAN PICÓ](#)

Futurs presents: 123 iniciatives a Catalunya

26. [MASOVERIA COOPERATIVA A SANT CUGAT](#)
27. [SOSTRE CÍVIC - COOPERATIVA D'HABITATGES](#)
28. [RELAJA - MOBILIARI URBÀ SOSTENIBLE](#)
29. [TESLA - AMB NOVA SEU A BARCELONA](#)
30. [ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA - EMPRENEDORIA, COOPERATIVISME I AUTOOCUPACIÓ](#)
31. [CERCLE DE L'AUTOOCUPACIÓ - FES COOPERATIVA](#)
32. [SERVEIS FINANCERS ÈTICS I SOLIDARIS](#)
33. [DIGIPAY4GROWTH \(D4G\) - ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA](#)
34. [EN BICI SENSE EDAT](#)
35. [PROJECTE TOMALIERS - FORMACIÓ I RECERCA EN AGROBIODIVERSITAT](#)
36. [COBOI - ESPAI DE COTREBALL](#)
37. [PLA DE BUITS - PROPOSTES PER APROFITAR ESPAIS EN DESÚS](#)
38. [XARXA D'ESCOLES PER A LA SOSTENIBILITAT DE CATALUNYA](#)
39. [LA CARBONERA CELRÀ](#)
40. [ESPIGOLADORS - EMPRESA SOCIAL D'ECONOMIA CIRCULAR](#)
41. [POBLET, UN MONESTIR MÉS SOSTENIBLE](#)
42. [TAPPER, UNA APP PER REDUIR EL MALBARATAMENT ALIMENTARI](#)
43. [ECOCONGOST - SIMBIOSIS INDUSTRIAL](#)
44. [RENÉ + QUE ELECTRODOMÈSTICS, COMERÇ FAMILIAR I RESPONSABLE](#)
45. [MARVIVA - UPCYCLING THE OCEANS](#)
46. [GRINTINT - TINTS NATURALS I SOSTENIBLES](#)
47. [OBRADROR XISQUETA](#)
48. [COOPERATIVA TRES CADIRES - PRIMERA PRODUCCIÓ DE VI DE NOUS](#)
49. [CAL ROIO - RAMADERIA ECOLÒGICA AL BERGUEDÀ](#)
50. [REWINE - REUTILITZACIÓ D'AMPOLLES DE VI](#)

Futurs presents: 123 iniciatives a Catalunya

51. [VINEYARDS4HEAT – GENERACIÓ D'ENERGIA VERDA](#)
52. [CONVERTIR UN AQÜÍFER EN UNA GUARDIOLA D'AIGUA REGENERADA](#)
53. [REGIÓ VERDA – ECONOMIA VERDA A LA CATALUNYA CENTRAL](#)
54. [NOEM – CASA PASSIVA, MODULAR I SOSTENIBLE](#)
55. [EDIFICI SOSTENIBLE AL CAMPUS DE LA UAB](#)
56. [CENTRE ESPLAI AL PRAT – CENTRE INNOVADOR SOSTENIBLE I INTEGRAT](#)
57. [MITGERES VERDES I MÉS SOSTENIBLES A BARCELONA](#)
58. [BURRICLETA – UNA BICICLETA RURAL ELÈCTRICA](#)
59. [WEEGO ELECTRIC – PLATAFORMA DE MOBILITAT ELÈCTRICA](#)
60. [VOLTA BCN – MOTOCICLETA URBANA ELÈCTRICA](#)
61. [VANAPEDAL – UNA DISTRIBUCIÓ DE MERCADERIES MÉS SOSTENIBLE](#)
62. [E-COMPANY – AMB LA COMPRA A CASA I SENSE CARREGAR PES](#)
63. [GEOTÈRMIA EN LA CLIMATITZACIÓ D'EDIFICIS PÚBLICS I CASES PARTICULARS A OLOT](#)
64. [XARXA DE CALOR I FRED AL DISTRICTE 22@ DE BARCELONA](#)
65. [CERTIFICACIÓ VERDEG BCE PER A LA CIM DEL CAMP DE TARRAGONA](#)
66. [L'ILLA DE CERDÀ ADAPTADA AL SEGLE XXI](#)
67. [ENLLUMENAT SOSTENIBLE – CÈL·LULES FOTOVOLTAIQUES PER IL·LUMINAR ROTONDES A BORGES DEL CAMP](#)
68. [EL BANC D'ENERGIA DE PREMIÀ DE DALT](#)
69. [ESPAI ZERO – EDIFICI AUTOSUFICIENT ENERGÈTICAMENT](#)
70. [ARGENTONA – “RESIDU ZERO”](#)
71. [ELENA/ERDIBA – PROGRAMA D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I ENERGIES RENOVABLES](#)
72. [PLANTES SOLARS FOTOVOLTAIQUES A ESCOLES CATALANES](#)
73. [CONSUM D'ENERGIA ELÈCTRIC 100% RENOVABLE A AVIÀ](#)
74. [PROGRAMA DESGEL – EINA PEL DIAGNÒSTIC ENERGÈTIC](#)
75. [SMARTFLOWER – EQUIP SOLAR A BEGUR](#)

Futurs presents: 123 iniciatives a Catalunya

76. [CARREGADORS SOLARS PER A TELÈFONS MÒBILS](#)
77. [CONSTRUCCIÓ CONNECTADA](#)
78. [CHAPEAU VERT – HÀBITAT MULTIFUNCIONAL I ECOLÒGIC](#)
79. [CLÚSTER “SOL DELS PIRINEUS”](#)
80. [SELVANS – PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE BOSCOS MADURS I PRIMIGENIS](#)
81. [ENERGIA I PAISATGE AL DIPÒSIT DEL GARRAF](#)
82. [BORSA DE TERRES – PER GESTIONAR EL SÒL PERIURBÀ](#)
83. [BANC DE TERRES AL GARRAF](#)
84. [BANC DE LLAVORS AL VALLÈS ORIENTAL](#)
85. [HIGH LINE A SANTS](#)
86. [DISTRICT OF THE FUTURE A SABADELL](#)
87. [FERTILECITY – SOSTENIBILITAT AGROURBANA MITJANÇANT HIVERNACLE EN COBERTA](#)
88. [SANT CUGAT SMART CITY](#)
89. [SUPERILLES – UN NOU MODEL D'ESPAI PÚBLIC](#)
90. [PROGRAMA AJUNTAMENT + SOSTENIBLE](#)
91. [ECAT 2020 – ESTRATÈGIA DE CREIXEMENT INTEL·LIGENT, SOSTENIBLE I INTEGRADOR](#)
92. [ESTRATÈGIA CATALANA D'ECO DISSENY](#)
93. [ESTRATÈGIA SMARTCAT](#)
94. [FUSTES SEBASTIÀ – CASES + EFICIENTS](#)
95. [TAXES PER LA RECOLLIDA DE BOLETS A POBLET](#)
96. [LLEIDA+BIODIVERSITAT – APADRINAMENT DE CAIXES NIU](#)
97. [VIU LA RIERA! – PARTICIPACIÓ EN LA MILLORA DE RIUS I RIERES](#)
98. [PLA DE PAISATGE DE CERVERA](#)
99. [CONTRA LA CONTAMINACIÓ A LA CONCA DE CALDERS](#)
100. [PROJECTE BOSCOS DE MUNTANYA](#)

Futurs presents: 123 iniciatives a Catalunya

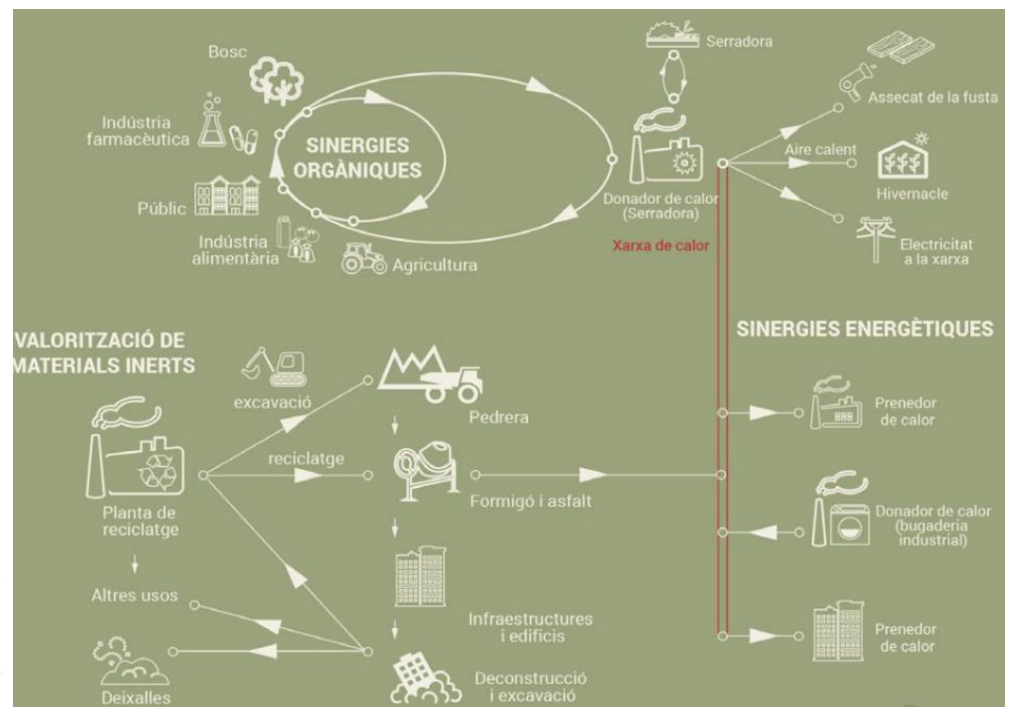
101. [IDENTITAT EXTRA VIRGIN OLIVE OIL](#)
102. [MAS ISOLES – ARQUITECTURA SOSTENIBLE](#)
103. [PLANTADA POPULAR – TIANA, UN MÓN D'OLORS](#)
104. [CERCAR HABITATGES AMB CRITERIS SOSTENIBLES](#)
105. [EL CINQUÈ LLAC – SENDERISME RESPONSABLE I SOSTENIBLE](#)
106. [ESCOLES VERDES](#)
107. [BIOLORD – POMA DE MUNTANYA](#)
108. [AULA AMBIENTAL AL BOSC TURULL](#)
109. [TORNA TERRA – RECUPERAR ESPAIS I SABORS](#)
110. [PRIORAT - PAISATGE CULTURAL](#)
111. [PROJECTE GRÍPIA](#)
112. [ECOVILES](#)
113. [LA FONT SOSTENIBLE – ESPAI MULTIDISCIPLINARI](#)
114. [DINAMITZACIÓ AGROECOLÒGICA DE GALLECS](#)
115. [XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI](#)
116. [MASIES + SOSTENIBLES – COOPERACIÓ INTERTERRITORIAL](#)
117. [PROMOCIÓ I PROTECCIÓ DEL PAISATGE DE L'ALT EMPORDÀ](#)
118. [APADRINAMENT DEL RIU LLOBREGAT](#)
119. [PROJECTES AMB CRITERIS TERRITORIALS A LA COMARCA DEL BAGES](#)
120. [RIERA BADIAS – SIDRA NATURAL CATALANA](#)
121. [VINYA D'EN SABATER – NOU PUNT D'INTERÈS TURÍSTIC I AMBIENTAL A SANT COLOMA](#)
122. [EL POTENCIAL DELS ESPAIS NATURALS DE PONENT](#)
123. [L'ALTRE DELTA – REIVINDICAR EL VALOR DEL DELTA](#)

MANRESA EN SIMBIOSI - CONNECTANT INDÚSTRIES

El projecte 'Manresa industrial' té com a objectiu maximitzar l'eficiència en l'ús dels recursos disponibles creant les bases per afavorir les sinèrgies entre empreses/entitats. La simbiosi industrial és una nova estratègia empresarial que consisteix en unir diverses indústries i entitats, tradicionalment separades, en una sola xarxa on es busquin i es posin en marxa solucions innovadores, dins un mateix territori, per tal de maximitzar l'ús dels recursos: materials, energia, aigua, béns, experiència, logística... per tal d'avançar cap a l'economia circular.

A través de la xarxa s'identifiquen oportunitats de negoci que donen lloc a transaccions comercials rendibles al donar valor afegit a recursos sobrants, trobar solucions innovadores a la provisió de recursos o posar en comú els coneixement assolits.

- El projecte de simbiosi industrial plantejat a Manresa està servint per:
  - Ajudar a las empreses de Manresa i del Bages, a aprendre a aprofitar sinèrgies amb altres empreses tot disminuint els costos i augmentant la competitivitat
  - Enfortir la base industrial de la zona, potenciant la innovació i la creació de noves empreses i llocs de treball
  - Obrir camí per a futurs projectes d'innovació i recerca aplicada tant per a empreses com per al desenvolupament territorial
  - Formar i conscienciar sobre el procés d'adaptació cap a una economia circular.

SMART CITY CAMPUS AL 22@

Té la voluntat de concentrar empreses, centres tecnològics i d'innovació, universitats i altres agents relacionats amb la tecnologia i la innovació urbana, per promoure sinergies, generar espais de co-creació (incubadores, laboratoris) i bancs de proves per a solucions urbanes.

Situat al cor del 22@, integra importants peces del patrimoni industrial de Barcelona, com Can Ricart, la Escocesa i Ca l'Alíer. La transformació urbanística d'aquests espais en edificis intel·ligents permetrà mantenir i revalorar els elements patrimonials, que es complementarà amb noves edificacions.

Ca l'Alíer: primer edifici de l'Smart City Campus
La rehabilitació d'aquesta antiga fàbrica en un edifici intel·ligent i de zero emissions representarà mantenir l'edificació existent i respectar el projecte original, però dotant-la d'elements que converteixen l'edifici en prototipus d'hàbitat energèticament autosuficient, amb una gestió intel·ligent dels recursos i seguint uns criteris de construcció sostenibles i respectuosos amb el medi ambient.

Impulsat per:

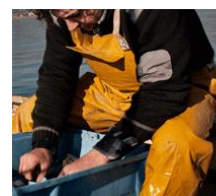

RECUPERACIÓ DE LA PRIMERA VENDA DE PEIX A SITGES

La Confraria de Pescadors de Sitges agrupa una flota de 12 barques que realitzen pesca artesanal. El nombre de captures ha baixat significativament els darrers anys i, per això, és necessari que el preu que reben els pescadors per les seves captures sigui un preu just. Alhora, és necessari potenciar la pesca respectuosa amb l'ecosistema marí i posar a l'abast dels restaurants i veïns un producte local, fresc i de gran qualitat, recuperant l'activitat de la primera venda i la consideració social de l'ofici amb la creació de la marca Peix de Sitges. Per aquests motius, s'ha potenciat la construcció d'un equipament de primera venda, on els pescadors podran vendre el seu peix censat i etiquetat a un preu pactat i que serà impulsat gràcies a una campanya de sensibilització adreçada al consumidor final a través de la creació de l'Associació d'Amics del Peix de Sitges (cistella de peix setmanal).

Objectius del projecte:

- Millorar les condicions econòmiques i de treball dels pescadors de Sitges.
- Difondre el respecte a l'ecosistema marí i al medi ambient.
- Fomentar una cultura de consum responsable.
- Posar en valor la pesca artesanal com a única pesca sostenible.
- Apropar a la població sitgetana un producte local, fresc i de qualitat.
- Recuperar la venda i comercialització de peix fresc des de la mateixa Confraria de Pescadors de Sitges.
- Activar el potencial de noves barques i del turisme pesquer.
- Establir l'equipament de primera venda com a atractiu turístic i cultural específic.
- Enfortir el lligam entre pescadors, peixateries i restauradors locals

Ciutats fèrtils i camps creatius!

PEIX de SITGES
PESCA ARTESANAL

Impulsat
per:

Confraria Pescadors Sitges

[Torna a l'índex](#)

CONREANT TERRASSA

Promogut per l'Ajuntament de Terrassa, està adreçat especialment a entitats locals sense ànim de lucre que vulguin desenvolupar un projecte d'horta urbana amb finalitats de caire social, comunitari, ambiental, educatiu, i de promoció de la salut o cultural, en diferents solars buits pendents de desenvolupar, on la cessió d'ús té una durada màxima de 4 anys.

A través del programa s'ha impulsat i facilitat la creació d'una xarxa ciutadana d'espais verds productius, socialment i agronòmicament sostenibles, mitjançant el desenvolupament d'experiències pràctiques d'horts.

ASSOCIACIÓ D'ECOEMPREENEDORS

Ecoemprenedors és una associació constituïda per empreses i professionals autònoms que pretén aglutinar les companyies del sector de la Green/Blue Economy amb base a Catalunya, per generar sinergies, desenvolupar projectes i ser un interlocutor visible i amb criteri propi, tant per al sector privat com per a les institucions i les administracions públiques. Les empreses vinculades s'han de comprometre amb uns valors, principis i criteris, que estan detallats en un document conegut com a Manifest, d'obligada signatura per tots els socis i empreses adherides i que exposa l'ecoemprenedoria com a la manera més adient de fer empresa, empresaris i ciutadans seguint l'harmonia amb el Planeta a través d'una actitud proactiva i regenerativa.

Objectius

- Representar i aglutinar el màxim nombre d'empreses ecoemprenedores possible, per tal d'assolir la mida i la massa crítica suficient per tenir l'impacte positiu que es pretén.
- A llarg termini, l'objectiu és constituir-se com a un catalitzador per posicionar la sostenibilitat a l'agenda política, empresarial i social, tant a Catalunya com a escala internacional.

<p>10 RAONS PER FER-SE SOCI</p>	<p>1 Generar sinèrgies i connexió amb altres ecoemprenedors</p> 	<p>2 Crear nous productes i serveis ajuntant competències transversals</p> 	<p>3 Contribuir a un procés de lobby per fer avançar l'economia sostenible</p>
<p>4 Desenvolupar ofertes més ambicioses per als teus clients</p> 	<p>5 Projectar la teva empresa a nivell internacional</p> 	<p>6 Reduir costos compartint recursos i espais</p> 	<p>7 Aprendre de les experiències, èxits i fracassos d'altres ecoemprenedors</p>
<p>8 Ampliar el nombre de contactes i accedir més fàcilment als mitjans</p> 	<p>9 Participar en nous espais d'inversió per ecoemprenedoria a Catalunya</p> 	<p>10 Junts som més!</p> 	<p>VULL FER-ME SOCI</p> <p>ADHERIR-ME</p>

EL REBOST FEMENÍ DEL MEDI RURAL

Al rebost femení del medi rural s'ha aglutinat una selecció de productes agraris que elaboren 10 dones que viuen i treballen en entorns rurals, a través de l'elaboració d'un catàleg de productes que s'ha distribuït entre una xarxa d'establiments turístics, donant-los un valor afegit.

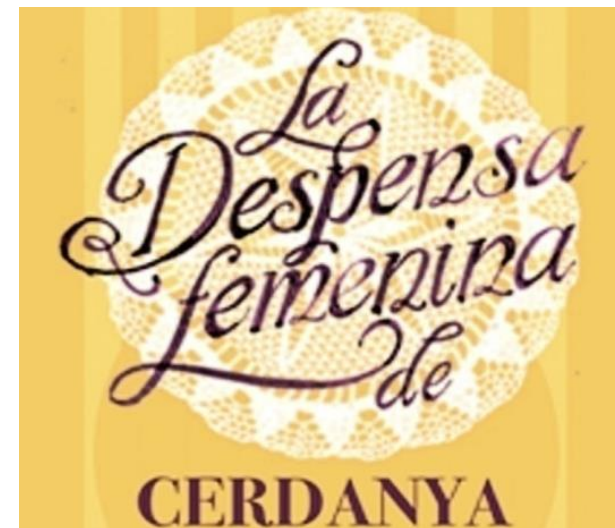
Ahora, els establiments col·laboradors ofereixen el catàleg de productes i un cistell amb una mostra perquè els visitants coneguin des d'una altra perspectiva més propera i amb enfocament de gènere, el treball de les dones rurals, les seves històries, el valor nutricional i de sostenibilitat dels seus productes i dels seus elaborats, permetent així el coneixement de les produccions locals que habitualment no apareixen en la publicitat.

Objectius:

- Potenciar la informació de les produccions locals elaborades per dones que viuen i treballen en entorns rurals i donar-los més importància en la cadena d'alimentació.
- Potenciar el consum d'aquests productes, d'alta qualitat, elaborats de manera artesanal i altament relacionats amb l'entorn on es comercialitza a través de les cases rurals i oferir el màxim d'informació sobre els productes i les seves elaboradores.

Els resultats del projecte aconseguits són la distribució del catàleg en 12 cases rurals de la comarca de la Cerdanya, junt amb les cistelles que contenen els productes per ser tastats i comprats pels visitants.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat

per: **CERESCAT (Grup de Dones de JARC, Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya)**

[Torna a l'índex](#)

PRODUCTES DE LA TERRA AL MERCAT DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

El mercat de custòdia és una iniciativa que té com a missió impulsar i potenciar els productes i serveis originats en les finques amb acords de custòdia, que potencia el desenvolupament del model de l'economia verda atès que es destina a millorar el benestar general de la població, afavoreix la participació ciutadana en l'activitat econòmica, aposta per una diversificació de les vies d'activitat econòmica del medi rural i l'entorn natural, incentiva un model d'agricultura sostenible i respectuosa amb el medi ambient i fomenta la producció de serveis ambientals a la ciutadania.

Actualment el mercat es una iniciativa de difusió, amb la visió de créixer i esdevenir un mercat real d'economia social en la custòdia del territori.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

REUTILITZACIÓ, RECICLATGE I INTEGRACIÓ SOCIAL

L'Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya (AIRES) és el resultat d'un procés de reflexió protagonitzat per un grup d'empreses i entitats associades de l'economia social. En aquest procés hi ha participat ACERESS (Associació Catalana de Recuperadors d'Economia Social Solidària), Aiesta (Serveis de Transició a l'Autoocupació, Agrupació d'Interès Econòmic), i també Noves Oportunitats, del Vallès Occidental, i Entremhi, de l'Alt Penedès.

AIRES actua en els àmbits següents: la reinserció sociolaboral a partir de la gestió de residus; la consolidació d'una estructura productiva permanent, capaç de crear llocs de treball i oferir un bon servei, sense oblidar els criteris de rendibilitat social i solidaritat humana; la millora dels actuals sistemes de recollida i reciclatge de residus, principalment de residus tèxtils i voluminosos.

AIRES promou també la reutilització de parts d'ordinadors o d'electrodomèstics de línia blanca per mitjà del desballestament i reutilització.

Des del 2004, l'entitat impulsa una línia de suport a les 38 entitats associades per tal de trobar mecanismes de defensa del medi ambient a través del reciclatge i la reutilització del paper i d'altres materials d'oficina (tònners, material informàtic, etc.).

Impulsat

per: **Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya**

KVIURES - COOPERATIVA DE PRODUCTES ECOLÒGICS I LOCALS

Es tracta de una cooperativa local dedicada a la distribució de productes ecològics i locals per botigues i restaurants.

La seva tasca consisteix en enllaçar les necessitats de distribució de productors i ramaders i establir xarxes eficients de transport en unificar un servei de producte ecològic, fresc i local en un únic servei.

També col·laboren en projectes d'intercooperació amb altres cooperatives de comerç just fent també el servei de distribució i transport

BARCELONA COMPARTeix EL MENJAR

“Barcelona Comparteix el Menjar” és un projecte d’aprofitament de recursos alimentaris i treball en xarxa que contribueix a reduir la situació de pobresa a la ciutat de Barcelona. L’objectiu és protegir el dret universal a l’alimentació dels ciutadans de Barcelona en situació de pobresa i alhora conscienciar del malbaratament.

Aquest projecte pioner consisteix a aprofitar els excedents alimentaris de restaurants i hotels de la ciutat de Barcelona. Aquests excedents es transporten des de l’hotel o entitat col·laboradora fins a un menjador social proper. Mitjançant el control dels aliments i la formació dels manipuladors dels aliments dels menjadors socials es garanteixen les condicions òptimes d’higiene i de seguretat alimentària en tot procés.

Des de l’inici del projecte s’han recuperat més de 140 tones de menjar i més de 75.000 persones es beneficien directament cada any d’aquesta iniciativa.

BCN comparteix el menjar vol convertir-se en marca i referència de ciutat sostenible i solidària, d’una ciutat que s’organitza per compartir i optimitzar els seus recursos alimentaris.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

GROWINPALLET - HORTS URBANS I ECOLÒGICS

Growinpallet és una empresa social i sostenible que proposa serveis d'instal·lació, manteniment i assessorament d'hortos urbans ecològics als terrats i terrasses en desús de Barcelona. La nostra visió és fer de l'agricultura urbana, un fet comú a Barcelona i a l'abast de tothom.

A més, de la instal·lació d'hortos urbans, desenvolupem la figura de l'agricultor urbà. Aquesta persona assessora i acompanya als nostres usuaris durant l'any per tal de garantir-los una abundant producció d'hortalisses orgàniques de qualitat.

Impulsat
per:

MERCATS VERDS A BARCELONA

El Clot, La Concepció i Horta ja són mercats verds. Al voltant del 50% dels productes que es venen als quatre mercats que de moment participen en aquest programa ja són de proximitat.

La campanya "Mercats verds", promoguda per l'Ajuntament de Barcelona a través de l'Institut Municipal de Mercats, comença a prendre forma. La campanya pretén fomentar el producte ecològic i de proximitat, uns objectius que comparteix amb la Setmana Internacional dels Mercats.

Al voltant del 50% dels productes que es venen als quatre mercats que de moment participen en aquest programa ja són de proximitat. La finalitat és que la Xarxa de Mercats Verds es vagi estenent per tota la ciutat, ja que la voluntat és afavorir el consum de productes frescos, de qualitat i de proximitat, no només com a hàbit saludable, sinó també per afavorir la producció de la pagesia de l'entorn.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:

MILLOR QUE NOU, 100 % VELL

L'adquisició de productes d'un sol ús s'ha generalitzat en els darrers temps i ha generat una gran quantitat de residus. Per això, s'ha posat en marxa el web www.millorquenou.cat que ofereix el contacte de reparadors professionals per tal que es puguin fer les reparacions necessàries dels objectes espatllats o que necessiten actualitzacions. Igualment, si alguna persona no necessita un objecte o en vol un de nou, pot acudir als mercats de segona mà, tant esporàdics com permanents.

Els reparadors, després de signar un conveni amb l'AMB, difonen la feina que fan entre el públic. La promoció de la iniciativa es reforça a través de la identificació d'una xarxa de persones interessades en els mercats de segona mà en els quals es difonen quinzenalment esdeveniments puntuals a places i mercats.

Objectius:

- Reduir la producció de residus a través de la reparació d'objectes, d'una banda i, d'una altra, l'augment de la compravenda de segona mà a través del web, de les xarxes socials i de publicacions en paper.
- Produir un canvi d'hàbits a la societat, de manera que la vida dels objectes sigui tan llarga com sigui possible.
- Allargar la vida dels objectes per gastar menys recursos i produir menys residus.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

APROFITAR ELS MATERIALS DIPOSITATS EN ELS ABOCADORS

La primera instal·lació de Catalunya per aprofitar els materials dipositats dels abocadors està emplaçada a la comarca del Solsonès. La planta de Clariana de Cardener neix d'un projecte pioner i innovador que, per la seva concepció i versatilitat, podrà adaptar-se a les necessitats canviants. Es tracta d'una instal·lació modular, flexible i polivalent que tractarà els residus orgànics, la fracció resta i els fangs de depuradores abans de dipositar-los a l'abocador i que està pensada per tractar els residus ja dipositats.

S'ha adoptat un disseny destinat a possibilitar el desenvolupament de *Landfill mining*, o mineria d'abocadors, que és el procés de recuperació de materials residuals dels dipòsits controlats per a un ús posterior com a materials secundaris i, quan no és possible, per al seu reaprofitament energètic. Aquest fet podria comportar la creació de nous llocs de treball i reduir la dependència exterior d'algunes matèries primeres, i contribuir als objectius de mitigació del canvi climàtic, amb la reducció d'emissions de gasos amb efecte d'hivernacle.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat

per: Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori
 i Sostenibilitat

 Agència de
 Residus de
 Catalunya

[Torna a l'índex](#)

GREENING BOOKS - PUBLICACIONS AMB CRITERIS DE SOSTENIBILITAT

El concepte d'Ecoedició és una manera innovadora de gestionar publicacions d'acord amb criteris de sostenibilitat que consisteix a incorporar criteris ambientals i socials al procés d'edició per tal de minimitzar els impactes negatius derivats d'aquesta activitat en totes les fases del procés. El Tinter Comunicació i arts gràfiques, Leitat, centre tecnològic, i Simple, consultora informàtica han desenvolupat aquest projecte d'àmbit europeu seguint els criteris de sostenibilitat.

GREENING BOOKS analitza els impactes ambientals derivats de les publicacions, estableix criteris bàsics mediambientals i, finalment, desenvolupa una aplicació informàtica segons aquests criteris per als sectors de l'edició i les arts gràfiques proporcionant al consumidor informació sobre el comportament mediambiental i la petjada de carboni i, alhora, incrementant el coneixement dels professionals sobre les eines existents per minimitzar els impactes d'aquesta indústria en l'entorn, comerços/distribuïdors i consumidors.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

SAMBUCUS - UNA COOPERATIVA DE TREBALL

Sambucus és una iniciativa social i empresarial constituïda en forma de cooperativa de treball, on pensar, treballar i cooperar per la sostenibilitat dels projectes i l'entorn és l'objectiu principal. Donen oportunitats d'ocupació a persones amb dificultats per accedir al mercat de treball per tal que puguin aconseguir-ho en igualtat de condicions i viure de manera autònoma. La iniciativa porta a terme activitats entorn a la terra, l'horta i la cuina, fa producció ecològica i està molt vinculada al territori, per la qual cosa, prioritza el consum de productes locals.

Un dels principals serveis que ofereix Sambucus és el restaurant del nou Mercat Municipal de Manlleu. L'Ajuntament va treure la gestió de l'equipament a concurs públic i va valorar positivament que una iniciativa de l'economia social i solidària en fos l'adjudicatària. La cooperativa participa en xarxes d'economia social, a nivell local, comarcal i nacional.

Impulsat
per:

SAMBUCUS

INTERCANVIAR ABANS DE LLENÇAR

L'AMB ha inaugurat oficialment el servei "Intercanviar, millor que nou", una iniciativa que permet als usuaris donar sortida als objectes que ja no utilitzen, evitant així que es converteixin automàticament en residus.

La iniciativa de posar en marxa el servei va sorgir de la constatació que molts objectes que entren a les deixalleries metropolitanas encara funcionen, tot i que els propietaris se'n volen desfer o els volen substituir. Un altre dels indicadors va ser la quantitat de mobles i objectes que es deixen al carrer perquè els reculli el servei de neteja.

Es tracta d'un espai més dins del cicle de residus, que forma part de l'economia circular, social i solidària. En aquest servei ja s'hi ha registrat 205 usuaris, i han entrat 453 objectes, dels quals s'han intercanviat 257.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

El que ja no vols,
a canvi del que necessites

MILLOR QUE NOU!
INTERCANVIAT
el nou espai d'intercanvi d'objectes entre particulars

HI HA COSES QUE TENS
I JA NO NECESITES...
O COSES QUE NECESITES
PERÒ NO TENS

AMB i Residus
www.millorquenou.cat

C/ Sepúlveda, 47 – 08015 Barcelona
T: 643 863 246 - intercanviat@gmail.com
Dilluns a divendres, de 17 h a 20 h
Dissabtes, de 10.30 h a 14 h
@millorquenou
#millorquenou

www.millorquenou.cat **AMB i Residus**

PROJECTE RECREA DE RECICLATGE CREATIU

RECREA és un projecte que té com a finalitat el reciclatge creatiu de materials fora d'ús i que vol facilitar a les escoles, els tallers i altres entitats educatives recursos per a una activitat rica i transformadora, evitar el malbaratament d'objectes i posar a l'abast de mestres i professors noves possibilitats de comunicació i creativitat. És també una proposta educativa, ecològica i econòmica que posa en relació el món de la cultura i de l'escola amb el món empresarial reciclant productes no perfectes, objectes inicialment sense valor de les empreses i del món artesanal, per posar-los a l'abast dels mestres i les escoles.

Els principals objectius que es pretenen aconseguir amb el projecte són:

- fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge,
- reduir la producció de residus,
- promoure la creació artísticocultural amb materials singulars,
- contribuir a la formació, la millora i l'actualització pedagògica dels professionals de l'educació i l'assessorament tècnic, artístic, estètic i pedagògic.

Al projecte RECREA s'hi poden adreçar tant empreses disposades a oferir material de recuperació per al magatzem, com mestres, educadors i artistes interessats a fer un procés de formació. Els tallers i els cursos de formació s'adrecen a mestres, educadors, pares i ciutadans.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

ECOBLOC - UN NOU TIPUS DE CONSTRUCCIÓ

L'ECOBLOC és un sistema constructiu patentat, que disminueix l'impacte ambiental ja que és un producte realitzat a partir de matèries primeres reciclades, així mateix és desmuntable, reutilitzable i reciclable. S'utilitza per la construcció de murs de contenció per gravetat, és tan senzill com unir les peces prefabricades que es col·loquen l'una sobre de l'altre de manera que queden travades entre si per els propis encaixos que incorporen.

Aquest tipus de construcció es defineix com una construcció seca, no necessita la realització de fonaments, ja que les pròpies peces actuen com a fonamentació. Només cal una preparació de la base per tal que aquesta sigui estable i a nivell. El sistema és òptim per a la realització de murs per usos agrícoles (femers, sitges, etc.), divisions per granges, divisions d'espais interiors i exteriors, murs de contenció de terres, ponts provisionals, dics, etc.

Disposa del Distintiu de garantia de qualitat ambiental atorgat per la Generalitat de Catalunya.

PUBLICACIONS SENSE RESIDUS

Es tracta d'una publicació que no genera residu de paper; s'aprofita el 100%. Les barres de color que s'utilitzen per calibrar la impressió i que normalment es tallen i generen residu, en aquest cas es conserven, i s'integren en el disseny. La línia d'encuny que s'utilitza per perforar el paper i així deixar escapar l'aire durant el plegat perquè no faci arrugues també es conserva a l'usuari li facilita el trencament de les fulles per accedir al contingut interior.

Està imprès en negres H-UV que permeten reduir els agents contaminants COV (compostos orgànics volàtils). Aquestes tintes tenen molt poca penetració en la fibra del paper i facilita el blanquejat en el cas de ser reciclat. A més, permet un resultat de gran qualitat cromàtica i detall. Gràcies a la calor generada per unes micro llums de baix consum, l'assecat és instantani i permet una manipulació immediata.

Aquest sistema d'impressió facilita un calibratge ajustat gairebé en la primera còpia. Sense residus, sense temps d'espera i amb una gran eficiència de materials i energia.

ECOCONPACK - BUGADERIA ECOLÒGICA

Ecoconpack Bugaderia és un innovador sistema per rentar tot tipus de roba que proporciona al sector de les bugaderies *On-Premises Laundry (OPL)* una solució equilibrada entre rendibilitat i sostenibilitat. Està format per una gamma de quatre productes d'elevada concentració, distribuïts en format *bag-in-box*, que presenten menys petjada de carboni vers altres sistemes d'envasat i ofereixen estalvis quant al consum energètic, el consum d'aigua, la generació de residus i el transport.

A més, Ecoconpack Bugaderia suposa menys cost total de rentada, i, gràcies a la seva formulació menys perillosa, millora la seguretat de les persones usuàries i la vida útil de la roba.

Té l'Etiqueta ecològica de la Unió Europea.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

BANC DEL TEMPS A SITGES

El banc del temps és una xarxa d'intercanvi d'habilitats, coneixements i serveis entre aquelles persones que s'inscriuen al projecte amb l'objectiu de donar, rebre i compartir el seu temps amb altres persones del seu entorn. Es combina el treball voluntari, l'intercanvi de temps i activitats d'economia social.

El banc del temps suposa una eina per revitalitzar la vida comunitària i construir capital social a través de la reciprocitat. La iniciativa fomenta les relacions de confiança entre la ciutadania (habitualment, veïnat) i la igualtat entre les persones, en tant que el temps de cada participant i, per tant, el coneixement, servei o habilitat que aporta al banc del temps, es valora per igual. Així, les persones sòcies poden intercanviar coneixements, ajut per desenvolupar tasques de la vida diària, acompanyament de persones, petites reparacions domèstiques i aficions.

El Banc del Temps de Sitges és un projecte promogut per entitats de Sitges com l'Associació de Dones de Sitges, la Societat Recreativa el Retiro i l'associació Gay Sitges Link, i compta amb la col·laboració del Departament d'Igualtat i Inclusió Social de l'Ajuntament de Sitges.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

YÖK - CASA + CULTURA

Yök Casa + Cultura és un projecte d'allotjament ecològic, gestió responsable, cultura local i un lloc de connexió entre els visitants i els barcelonins. Aquest vincle es forma a través d'esdeveniments culturals relacionats amb la sostenibilitat, el disseny i la cultura real de Barcelona. Es promou el turisme ètic, que tingui en compte el trinomi "*People, Planet i Profit*", i s'adreça a un perfil de client de nivell mitjà-alt, preocupat pel medi ambient, interessat en la societat i atret per la vida cosmopolita.

Pretén lluitar contra el turisme de masses i poc ètic i evitar convertir-se en una altra bombolla turística. També està desenvolupant l'economia local col·laborant amb les marques i productes locals i ecològics.

CÀMPING CALA LLEVADÓ - TURISME ADAPTAT AL SEU ENTORN NATURAL

Davant l'augment en la demanda de pernoctacions en l'allotjament de bungalou, el Càmping Cala Llevadó es va plantejar modificar el concepte d'allotjament en bungalou dins del càmping conservant l'essència de l'entorn natural. És així com l'any 2013 inicia un procés per crear diversos espais diferenciats dins del mateix emplaçament.

Amb la creació d'un nou espai d'allotjament i lleure durant el 2013, va aprofitar per reinventar l'oferta d'allotjament i esdevenir pioner en la instal·lació de cabanes forestals, un nou concepte de bungalous familiars, que formen part del fenomen d'allotjament turístic anomenat "glamping" (de la fusió dels conceptes glamour i camping).

Aquest nou model està basat en la màxima integració de l'allotjament en la naturalesa i, a part de ser més respectuós amb l'entorn i menys impactant en el paisatge, també ofereix una millor experiència "sensorial" al visitant. En el disseny i la fabricació es va tenir cura de satisfer les necessitats de confort del client amb el mínim de recursos i de les característiques i la provenença dels materials emprats.

El Càmping Cala Llevadó ha rebut el guardó a la Innovació 'Innovation Award 2014' de la prestigiosa guia anglesa de càmpings Alan Rogers.

Ciutats fèrtils i camps creatius!Impuls:
per:

EDIFICI CAN PICÓ

L'antic magatzem industrial Can Picó, situat al carrer de Pere IV, 58, camina a ser un referent del cooperativisme al districte de Sant Martí. En una primera fase d'obres, el grup d'arquitectes Sostre Cívic farà reformes a la primera planta de l'immoble per instal·lar-hi habitatges en cessió d'ús i la cooperativa Biciclot s'instal·larà a l'edifici annex. La iniciativa s'emmarca en el pla de xoc per promoure l'economia cooperativa, social i solidària.

Després de dos anys de gestació del projecte, Sostre Cívic i Biciclot, ja han presentat una proposta definitiva per revitalitzar Can Picó, un immoble municipal que està abandonat. En la segona etapa de reforma està previst restaurar la façana, la planta baixa i el soterrani, on l'Ajuntament està treballant per intentar ubicar-hi una cooperativa de consum.

Impulsat
per:

MASOVERIA COOPERATIVA A SANT CUGAT

Sant Cugat ha estat el municipi pioner a promoure la masoveria cooperativa com a forma d'habitatge assequible a Catalunya. La primera promoció d'habitatge social en règim de masoveria urbana es farà a les conegudes com a Casetes dels Mestres, a la Floresta, i és resultat de mesos de negociació entre l'Ajuntament, el col·lectiu de defensa del dret a l'habitatge 6 Claus, la cooperativa Sostre Cívic i l'empresa d'habitatge municipal, Promusa.

Les Casetes dels Mestres, que actualment formen un conjunt de sis habitatges titularitat de Promusa, seran remodelades estructuralment per tal que puguin acollir deu habitatges de dues habitacions i dos d'una habitació o bé un habitatge dúplex de tres habitacions. A més, la voluntat és que les Casetes dels Mestres esdevinguin un espai obert al barri i, per això, es construirà una sala annexa de 40 m² d'ús social.

Els masovers i masoveres seran persones que podran instal·lar-se a l'edifici temporalment a canvi d'acabar de rehabilitar els habitatges, mitjançant l'autoconstrucció assistida sota la direcció de Sostre Cívic. El lloguer, per tant, el pagaran amb el treball d'acabar d'arranjant els habitatges. L'Ajuntament calcula que el període de masoveria sigui de cinc anys, prorrogable dos anys més. Posteriorment, el preu del lloguer serà de quatre euros per m² i s'hi hauran de sumar les despeses de comunitat, serveis i IBI corresponents.

Impulsat per:

1. EL Pomaret

Pomaret és un projecte de masoveria urbana situat al barri de Sarrià de Barcelona. Es tracta d'una casa antiga i desocupada que necessitava ser rehabilitada. Gràcies a un acord entre el propietari i Sostre Cívic, 6 famílies s'hi van instal·lar al 2013. Amb una quota mensual molt tova i unes condicions prèviament pactades amb el propietari de rehabilitació, les 6 famílies conviuen en un projecte comunitari. La casa, aïllada, compta amb 500 metres quadrats útils i 400 metres quadrats de jardí. Té una classificació energètica B.

2. Princesa 49

El número 49 del carrer Princesa de Barcelona era un immoble buit i en desús. Gràcies a un acord amb l'Ajuntament de Barcelona, del qui és propietat, Sostre Cívic té la gestió de tot l'edifici. La cooperativa va obrir un període on totes les persones sòcies que estaven interessades en anar a viure podien presentar la seva sol·licitud. Actualment, ja s'han seleccionat les 5 famílies que aniran a viure al conjunt d'habitatges de l'edifici. Aquest s'ha de rehabilitar i refer pràcticament des de zero. Les famílies participen activament en el procés de disseny i en la construcció d'espais comuns, si aquesta és la voluntat de totes les famílies.

RELAJA - MOBILIARI URBÀ SOSTENIBLE

Dissenyat per Nutcreatives, Relaja és un sistema modular de mobiliari urbà que valoritza els residus petris de l'entorn en el qual s'ubica. Produït per Saó-Prat, una associació que dóna feina i formació a persones en risc d'exclusió laboral, s'ha implementat en El Prat de Llobregat.

Relaja és en primera instància un banc per seure. Però al darrera hi ha un concepte que va més enllà de l'estricta funcionalitat: es tracta d'un sistema modular de mobiliari urbà que valoritza els residus petris de l'entorn proper i contribueix a la integració social.

Aquest banc és el fruit d'un disseny flexible que permet l'adaptació a les necessitats específiques d'un indret, mitjançant la combinació de diferents peces, fet que ajuda a crear espais diferents en cada ocasió. L'estructura ve definida per una sèrie de mòduls tancats en unes gàbies d'acer que s'omplen amb residus de material petri, tal com vénen del centre de producció. Amb això s'obté un element resistent, durador, amb una estètica innovadora i a un cost assequible.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

TESLA AMB NOVA SEU A BARCELONA

La companyia nord-americana especialitzada en vehicles elèctrics d'alta gamma, Tesla, ha elegit Barcelona per situar-hi la seu social de la seva filial a Portugal i Espanya, anomenada Tesla Spain.

Aquesta està ubicada al carrer Muntaner de la capital catalana i té com a soci únic Tesla International. La companyia californiana es dedicarà a la importació, distribució i venda de vehicles elèctrics i sistemes d'emmagatzematge d'energia, així com peces, accessoris i productes relacionats amb el sector en Espanya. La filial s'ha constituït amb un capital de 3.000 euros i té com a president Marc Jesús Cerdà. De moment es desconeix quan començarà a operar.

Tesla ven actualment dos cotxes elèctrics de gamma alta, que són el Model S, amb cinc places, i el Model X, per a un màxim de set persones; el preu del primer oscil·la entre els 64.000 i els 127.000 euros, mentre que el segon costa entre 83.000 i 128.000 euros.

Si bé els models poden carregar-se en punts convencionals, l'empresa també ha començat a instal·lar els seus propis supercarregadors, i actualment en disposa de cinc, ubicats a València, Tarragona, Girona, Lleida i en un punt de la N-340, prop del Delta de l'Ebre.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Els espais per a l'emprenedoria social, l'economia solidària i l'ocupació busquen esdevenir el referent per al qui vulgui treballar projectes en el marc de l'economia solidària.

Des de l'Ajuntament de Santa Margarida i els Monjos s'ha impulsat un nou model de creixement basat en l'economia social i solidària. Amb aquest nou model es satisfan necessitats a través dels intercanvis, la col·laboració i la cooperació, enfortint, reparant i recuperant les relacions socials, veïnals i familiars.

Es treballa per impulsar i acompanyar projectes d'iniciativa social vinculats amb l'economia solidària: banc del temps, hort social, mercats d'intercanvi, emprenedoria social i treball cooperatiu (impuls de projectes agroecològics i banc de roba; espai per a l'emprenedoria social, l'economia solidària i l'ocupació).

Impulsat
per:

AIJUNTAMENT DE
SANTA MARGARIDA I ELS MONJOS

CERCLE DE L'AUTOOCUPACIÓ - FES COOPERATIVA

El projecte s'orienta a crear cooperatives al municipi a partir de fomentar l'autoocupació entre persones a l'atur.

La primera fase la conformen sessions informatives i de sensibilització i, a continuació, les persones participants reben la formació i qualificació (180 hores) que les dota dels coneixements i aptituds suficients per crear les cooperatives. La tercera fase és la de validació i execució, en què s'acompanya als participants per elaborar el pla d'empresa i fer la constitució societària. Aquesta fase incorpora el lliurament de premis econòmics als millors plans d'empresa. La darrera fase és anomenada «Empenta inicial»: un cop creada la cooperativa, l'Ajuntament és el primer client de les cooperatives, en la mesura del possible.

Es tracta d'una contractació menor que permet començar a engegar l'operativa de l'empresa, però que l'obliga a buscar més clients per subsistir.

L'objectiu general del projecte és impulsar la creació de cooperatives i el creixement de l'economia social al municipi.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

SERVEIS FINANCERS ÈTICS I SOLIDARIS

Coop57 és una cooperativa de serveis financers ètics i solidaris que recull estalvi popular per finançar projectes d'economia social i solidària. L'impuls de l'emprenedoria cooperativa i el servei a les entitats que treballen contra l'exclusió social i la cooperació internacional és l'objectiu principal del projecte.

El conveni de col·laboració amb l'Ajuntament d'Arbúcies combina la promoció econòmica local amb l'acció social i es dirigeix a potenciar un teixit productiu amb responsabilitat social, ambiental i comunitària.

DIGIPAY4GROWTH (D4G) – ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA

D4G és un projecte innovador de dinamització del comerç i l'economia local i una política d'estímul de la demanda interna, en el marc de l'economia social i solidària a Santa Coloma de Gramanet. Es tracta d'un projecte implementat en partenariat amb el municipi de Granollers i la comarca del Berguedà. Implica mecanismes redistributius de la renda especialment favorables per entorns perifèrics (àrea metropolitana) i contextos de crisi. La missió del projecte és millorar la rendibilitat de comerços i empreses i reduir la taxa d'atur.

Els objectius principals són:

- 1ª fase: estimular que el consum de les persones, entitats i empreses de Santa Coloma es quedi a la ciutat i que el diner hi circuli durant més temps. La via per aconseguir-ho és canalitzar despesa pública (subvencions, salaris, etc.) a través d'un Circuit de Comerç Social d'àmbit local (CCS).
- 2ª fase: afavorir que el préstec arribi als comerços i empreses de Santa Coloma i que ho faci en millors condicions. La manera d'aconseguir-ho és coavaluar un sistema de préstec mutu dirigit als membres del CCS.

Santa Coloma de Gramanet serà el primer municipi de l'Estat en canalitzar despesa pública amb l'objectiu d'augmentar l'efecte multiplicador dels fluxos de caixa de l'Administració pública, per tal d'assolir una major circulació interna del diner.

Impulsat
per:

EN BICI SENSE EDAT

En Bici Sense Edat és una iniciativa innovadora, originada a Copenhague per OleKassow: CyclingWithoutAge. La idea que origina el projecte és simplement la de retornar la capacitat d'anar amb bicicleta a la gent gran, tenint en compte les dificultats de mobilitat d'aquest col·lectiu. La clau per fer-ho possible és l'ús dels rickshaws, un tipus de tricicle elèctric amb el qual es pot oferir a la gent gran l'experiència de tornar a anar en bicicleta, alhora que es construeixen noves relacions intergeneracionals entre el ciclistes voluntaris i els passatgers.

A l'any 2016, fruit de l'esforç conjunt de dues entitats (Vanapedal i Biciclot) i amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i la Generalitat de Catalunya, es va realitzar a Barcelona la primera prova pilot del programa En Bici Sense Edat. Durant 10 setmanes es van poder oferir de manera totalment gratuïta sortides en bicicleta a 9 centres i/o entitats dedicats a la gent gran a la ciutat de Barcelona. Amb la col·laboració d'una trentena de voluntaris/as es van poder realitzar un total de 73 sortides que van gaudir 142 passatgers/as de 6 barris diferents de la ciutat.

Al llarg de la realització de la prova pilot, la iniciativa va ser valorada molt positivament, tant per part dels beneficiaris directes del servei com per part de la gent del carrer que ho veia passar. Actualment, s'està treballant per donar-li continuïtat a Barcelona i per col·laborar amb altres municipis que també ho vulguin implantar a la seva ciutat.

Impulsat
per:

PROJECTE TOMALIERS - FORMACIÓ I RECERCA EN AGROBIODIVERSITAT

En el projecte Tomaliers, dotze joves estudien 100 varietats tradicionals de tomàquet als sòls de Sant Vicenç dels Horts, seleccionant les millors varietats pel que fa a les qualitats d'olfacte, gust i tacte. Es tracta d'un projecte de recerca que inclou la participació de consumidors i d'agricultors del municipi, i en el que es formen joves en l'àmbit de l'agronomia, en la recerca i en la comunicació de producte. Els resultats del projecte permetran, d'una banda, donar a conèixer a la societat els valors de l'agrobiodiversitat; de l'altra, promoure les produccions locals de tomàquet.

Objectius:

- donar formació en agronomia, horticultura ecològica i agrobiodiversitat.
- treballar la comunicació social amb el municipi, fent protagonistes als joves de tot el procés i dels missatges generats.
- assolir l'objectiu de recerca consistent en seleccionar les varietats tradicionals més idònies per oferir-les als agricultors.

Finalment, per facilitar la divulgació dels objectius i dels resultats del projecte a la societat, i per millorar les habilitats comunicatives dels participants en el projecte, s'ha iniciat un procés de formació específica en temes de comunicació. La voluntat és facilitar eines als alumnes que els siguin útils per divulgar els objectius i els resultats del projecte i fer-los protagonistes. Com a part d'aquesta estratègia, els Tomaliers han posat en marxa la seva web, concebuda com una plataforma que ha de servir per explicar de manera activa els progressos que es vagin assolint en matèria de formació, recerca i comunicació. les produccions locals de tomàquet.

Impulsat per:

Fundació
Miquel Agustí**AJUNTAMENT**
Sant Vicenç dels Horts

COBOI - ESPAI DE COTREBALL

CoBoi, laboratori cívic d'emprenedoria i economia social d'arrel comunitària i participativa, és concebut com un espai de treball col·lectiu, on es generen i impulsen iniciatives de transformació social amb una contribució expressa a un model d'economia social i col·laborativa. La iniciativa pretén contribuir a fomentar un model d'economia col·laborativa, tot impulsant l'economia i l'emprenedoria social, dinamitzant la comunitat i afavorint la innovació social, el desenvolupament de les persones i l'impacte socioeconòmic al territori.

El projecte impulsa l'economia col·laborativa a través d'accions de suport a emprenedors socials; la gestió d'una llançadora de projectes d'impacte social (Llançadora d'Emprenedoria); l'acompanyament i suport formatiu vinculat a les iniciatives emprenedores; la gestió d'un espai de cotreball; la creació d'un ecosistema col·laboratiu i l'aposta per la capacitació i l'apoderament de les persones. També treballa per aconseguir-ho a través de l'establiment de sinergies amb iniciatives i entitats afins; la difusió del model d'economia col·laborativa i d'impacte social; el suport a la Llançadora d'Ocupació, basada en tallers grupals i col·laboratius; la millora de l'ocupabilitat de les persones joves i la potenciació de les actituds emprenedores i la prospecció d'iniciatives que donin resposta a reptes socials.

coboi

Impulsat
per:

PLA DE BUIITS - PROPOSTES PER APROFITAR ESPAIS EN DESÚS

L'Ajuntament de Barcelona ha posat en pràctica el pla BUIITS (Buits Urbans amb Implicació Territorial i Social) amb l'objectiu d'impulsar la implicació ciutadana en la concepció i la gestió d'espais que no s'utilitzen, a fi de dinamitzar-los, fer-ne un ús comunitari i evitar-ne la degradació.

Mitjançant un concurs, una comissió d'avaluació —formada per representants d'entitats i de grups polítics municipals— n'ha cedit l'ús temporal a entitats i associacions de la ciutat perquè hi desenvolupin activitats temporals, en l'àmbit educatiu, esportiu, lúdic, recreatiu, cultural, artístic, ambiental, paisatgístic i/o social.

Es tracta de solars de titularitat municipal de entre 100 i 5.000 m² sense previsió de construcció a curt termini. El pla s'adreça a entitats públiques o privades sense ànim de lucre, a les quals se cedeix la gestió d'aquests espais per una durada màxima de tres anys.

Ciutats fèrtils i camps creatius! **futurverd**

Impulsat
per:

XARXA D'ESCOLES PER A LA SOSTENIBILITAT DE CATALUNYA

La XESC està formada per la xarxa d'escoles verdes que promou la Generalitat de Catalunya i per les xarxes locals que promouen programes d'educació per a la sostenibilitat adreçats als centres educatius de Catalunya. Aquesta iniciativa estableix mecanismes d'intercanvi que afavoreixen la participació i la comunicació de la comunitat educativa i enriqueixen l'activitat pròpia de cada xarxa i de cada centre escolar, incentivant a la vegada la posada en marxa de propostes que, a la llarga, calaran en la sensibilitat ambiental dels ciutadans i les ciutadanes del futur.

Objectius

- Establir mecanismes de coordinació i d'intercanvi que facilitin la col·laboració entre xarxes.
- Fomentar el debat intern per avançar en la conceptualització de l'Educació per a la Sostenibilitat en l'àmbit dels centres educatius.
- Organitzar espais d'intercanvi d'experiències entre els centres educatius.
- Col·laborar en la formació del professorat i facilitar recursos educatius.
- Promoure la recerca i l'avaluació sobre el procés de l'educació per a la sostenibilitat i els seus resultats.
- Potenciar la formació de xarxes locals, allà on no n'hi hagi, així com ajudar a consolidar aquelles que ja estan formades.
- Establir lligams amb altres xarxes d'altres comunitats autònomes, europees o internacionals.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

LA CARBONERA CELRÀ

Des de l'Associació de Voluntaris per a la Millora i Protecció de l'Entorn Natural, entitat sense ànim de lucre, ha realitzat un esdeveniment de caire educatiu, lúdic i social anomenat 'La Carbonera Celrà' amb l'afany de recuperar una activitat tradicional com és l'elaboració del carbó, fent partícips a diferents grups socials (gent gran, joves, famílies, nens, esplais, escoles, entitats) en els vessants educatiu, cultural, de lleure i social.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:

ESPIGOLADORS – EMPRESA SOCIAL D'ECONOMIA CIRCULAR

Espigoladors és una organització sense ànim de lucre que lluita contra el malbaratament alimentari alhora empodera a persones en risc d'exclusió social d'una manera transformadora, participativa, inclusiva i sostenible.

L'organització s'encarrega de recuperar la fruita i verdura que es descarta, ja sigui per un descens de vendes, per raons estètiques, per excedents de producció o per que la fruita està madura i el consumidor ja no la compra. En cap cas es recull fruita o verdura que no sigui apta pel seu consum. El 95% dels aliments que es recullen es canalitzen cap a entitats socials pròximes a la zona de recollida. La resta d'aliments es transforma en conserves naturals i es comercialitzen sota la marca "Es Im-perfect": mermelades, cremes, salses i conserves de gran qualitat elaborades a partir de fruites i verdures "lletges" que, per la seva estètica, no es poden comercialitzar, o que provenen d'excedents d'empreses, productors i comerços.

Els productes que componen la gamma d'Es im-perfect són 100% naturals, 100% Artesanals i en la seva elaboració participen col·lectius en risc d'exclusió social.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:

espigoladors

[Torna a l'índex](#)

POBLET, UN MONESTIR MÉS SOSTENIBLE

En els últims anys, el Monestir de Poblet treballa per fer el seu funcionament eficient i convertir-se en un espai del tot sostenible.

El procés de reconversió ecològica va començar l'any 2007. En aquests anys, s'ha reduït el consum energètic amb la incorporació d'energies verdes com la solar i la eòlica, i es projecta també una nova caldera de biomassa de piròlisis per acabar amb el consum de gasoil. Amb aquests nous sistemes energètics el monestir produeix actualment 20 KW de potència. També han incorporat un innovador sistema japonès per a la conversió dels residus orgànics en fertilitzants i poder evitar així l'ús de productes químics en els cultius.

Aquesta mateixa filosofia s'aplica al dia a dia dels monjos que elaboren el seu propi sabó amb restes d'aliments, es fan la pasta per rentar-se les dents, o fins i tot han incorporat les dutxes sense sabó, que es basen en la ionització de l'aigua, simulant el que passa de manera natural en una cascada d'aigua.

Tots els ajustos, canvis i millores que els monjos han dur a terme al centre religiós els han ajudat a reduir el consum energètic, sobretot d'aigua, en un 95%, i també de gasoil, a la meitat.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

TAPPER, UNA APP PER REDUIR EL MALBARATAMENT ALIMENTARI

Tres joves residents a la província de Barcelona han impulsat un projecte social per reduir el malbaratament alimentari a través d'una app. L'app Tapper permet als establiments alimentaris i d'hostaleria poder oferir el seu excedent diari hores abans del seu tancament.

L'activitat, que es canalitza a través de l'associació "Comida · Ahorro · Conciencia" està començant a dur-se a terme al municipi de Cornellà de Llobregat, comptant amb el suport de l'Ajuntament i altres associacions compromeses en la lluita contra el malbaratament alimentari.

Els establiments que vulguin adherir-se de forma gratuïta ho poden fer a través de la pàgina web www.tapper.es Els fundadors conviden a tots els propietaris de botigues d'alimentació i hostaleria a donar-se d'alta, ja que així formaran part d'un xarxa d'establiments contra el malbaratament alimentari i seran identificats mitjançant un adhesiu.

L'aplicació per a smartphone també és gratuïta i de moment està disponible per a dispositius Android.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

ECOCONGOST – SIMBIOSIS INDUSTRIAL

El projecte Ecocongost, a Granollers, proposa reduir el consum d'energia i de combustibles fòssils en base a models d'ecologia industrial en els polígons Congost i Jordi Camp. L'objectiu és l'intercanvi de calor entre les empreses d'aquest polígons.

La principal actuació proposada d'aquest projecte és el disseny, l'obra, subministrament i model/servei de gestió i negoci, d'un sistema de producció i distribució d'energia tèrmica en els polígons Congost i Jordi Camp. Aquest sistema ha de permetre la connexió de múltiples fonts energètiques locals (calor residual de les indústries, calor a partir de la combustió de biogàs, calor produït en planta de cogeneració...), proveint de calor a baixa temperatura i/o en forma de vapor els diferents usuaris industrials ubicats en els polígons.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:

Ajuntament de Granollers

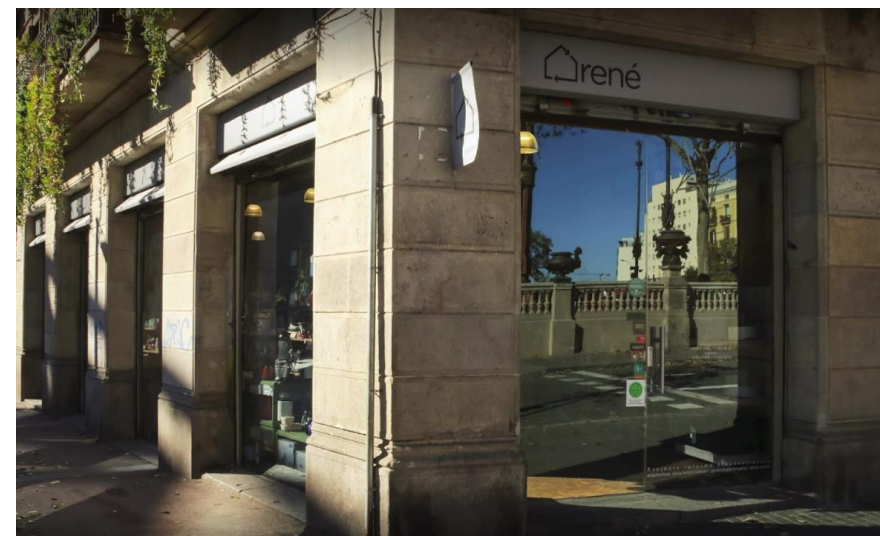
[Torna a l'índex](#)

RENÉ + QUE ELECTRODOMÈSTICS, COMERÇ FAMILIAR I RESPONSABLE

“René + que d’electrodomèstics”, una botiga familiar i de barri, des de l’any 2009, ha convertit el seu local en un espai de compra i divulgació de l’eco-eficiència, unint les característiques de la botiga de proximitat i el tracte directe amb el comerç responsable, l’eficiència energètica i la salut.

Assessoren els clients per trobar el producte que més s’hi adapti a les necessitats tot tenint en compte l’eficiència energètica, però no només pel que fa al consum directe d’electricitat, sinó també a la durabilitat, el procés de fabricació, la possibilitat de reciclatge final i la política ambiental i social de l’empresa que l’ha fet. A més, aconsellen com aconseguir un bon ús i manteniment i fomenten la reparació i el reaprofitament. A la botiga disposen d’un espai per a la recollida d’electrodomèstics en desús que tenen una segona oportunitat a través de l’associació Solidança, una entitat d’integració sociolaboral de persones amb dificultats, que fa les reparacions i els ven a les seves botigues de segona mà.

Les obres de rehabilitació del local on s’ubica s’han fet seguint criteris de bioconstrucció. S’ha recuperat l’estructura original del local i la façana de pedra, i s’han aprofitat els grans finestrals que fan d’aparador i permeten l’entrada de llum natural, que es complementa amb diferents distribucions de bombetes led segons l’hora del dia per minimitzar el consum elèctric.

Impulsat
per:

Botiga René

MARVIVA - UPCYCLING THE OCEANS

MARVIVA és un projecte de recollida i caracterització d'escombraries marines que està duent-se a terme en 14 ports pesquers d'arrossegament de Catalunya. Els objectius d'aquest projecte són la recollida de les escombraries marines, la valorització d'aquells residus que es poden reciclar, com els envasos de PET, i la conscienciació de la població en general, i dels pescadors en particular.

Els pescadors porten a terra voluntàriament les escombraries marines que recullen en les seves xarxes de pesca durant al jornada de feina a la mar. Aquestes escombraries es dipositen en els contenidors grocs amb els logos del projecte i cada 15 dies aproximadament el gestor de residus passa a buidar el contingut del contenidor.

Aquesta iniciativa sorgeix de la col·laboració entre el projecte impulsat per l'Agència de Residus de Catalunya, de recollida i caracterització d'escombraries marines MARVIVA, que es porta a terme gràcies als pescadors del port de Barcelona des del mes d'octubre de l'any 2015 i el projecte UPCYCLING THE OCEANS, que la FUNDACIÓN ECOALF i el Sistema Integrat de Gestió d'Envasos ECOEMBES estan portant a terme amb els pescadors de Castelló i Alacant per tal de recollir i valoritzar les ampolles de plàstic PET per fer fil i teixir noves peces de roba.

GRINTINT – TINTS NATURALS I SOSTENIBLES

Grintint tenyeix amb productes naturals i processos completament sostenibles i respectuosos amb el medi ambient, obtenint colors resistents al desgast i al rentat, de la màxima qualitat i en una àmplia gamma de valors i tons cromàtics.

El procés de Grintint permet no només escollir el color, sinó també usar productes locals, adaptant la paleta a les circumstàncies de cadascú i obtenint tons únics, personalitzant els teixits a les varietats vegetals i minerals del territori. Aquest procés és completament natural, innoeu i ecològic; és l'únic tint natural a escala industrial amb aquesta certificació que acredita el nostre total compromís amb l'entorn i amb la salut de les persones. En tractar-se d'un tint natural sense components tòxics ni nocius, el producte acabat mai esdevé un residu, ja que es biodegrada completament, , aconseguint una total bioassimilació en l'entorn.

Grintint compta amb la participació de la Fundació Astres, que aporta la gestió i la creació de llocs de treball per a persones amb diversitat funcional, i la Fundació Emys, una entitat dedicada a la conservació de la natura i d'on l'empresa treu les matèries primeres.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:[Torna a l'índex](#)

OBRADOR XISQUETA

Obrador Xisqueta és una associació sense ànim de lucre del Pallars Sobirà (Alt Pirineu), que neix amb l'objectiu de pagar un preu just per la llana d'ovelles de raça Xisqueta als pastors i pastores que encara conserven aquesta raça.

Per aconseguir-ho es fa a través d'un cicle tancat i això vol dir: comprar, transformar i fer una venda directa de productes fets amb 100% pura llana verge. Treballen amb les ovelles de 25 pastors i pastores del Pirineu, obtenint més de 55 tones de llana, que s'utilitzen per a fer artesanía i també per a bioconstrucció (aïllament tèrmic). El resultat, tot plegat, és la formació d'artesans i artesanes; el desenvolupament d'una artesanía de qualitat i innovadora 100% local i la revalorització de l'ofici de pastor.

La marca comercial de l'associació és: Xisqueta.

COOPERATIVA TRES CADIRES – PRIMERA PRODUCCIÓ DE VI DE NOUS

Tres Cadires SCCL és un projecte col·lectiu amb voluntat de generar desenvolupament econòmic i social al territori de les Garrigues i l'Urgell mitjançant la recuperació i producció d'un producte tradicional: Vi de Nous.

Tres Cadires segueix tres principis:

- La tradició. El Vi de Nous és un licor tradicional de la terra. Per això es potencien la producció i el consum de begudes pròpies.
- El territori. El Vi de Nous és part d'un projecte més ampli de desenvolupament local del territori. Per això, les matèries primeres són de la màxima proximitat possible. El vi és de la Cooperativa de Maldà i les nous de Bellpuig. El sucre no pot ser de quilòmetre zero, però sí de comerç just i es compra a la cooperativa Alternativa3.
- El cooperativisme. Per això s'han constituït com a Cooperativa de Treball Associat.

Impulsat
per:

CAL ROIO – RAMADERIA ECOLÒGICA AL BERGUEDÀ

A Cal Roio es dediquen a la ramaderia ecològica de pollastres i vedelles ecològiques. Especegen la carn que n'obtenen i la venen directament, duent-la a domicili o punt de recollida. La seva filosofia es arribar a viure de la terra, de manera equilibrada i sostenible, oferint productes sans i de qualitat.

Al mateix temps, reivindiquen l'activitat ramadera com un element estructurador del territori, essencial per a retornar-li la vitalitat.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

REWINE - REUTILITZACIÓ D'AMPOLLES DE VI

El principal objectiu del projecte reWINE és dissenyar i implementar un projecte pilot per demostrar la viabilitat d'un sistema sostenible de recollida, neteja i reutilització d'ampolles de vidre en el sector vitivinícola de Catalunya.

El projecte involucra consumidors, cellers, bars, restaurants, empreses distribuïdores, botigues i deixalleries per fer una prova pilot de la reutilització d'ampolles de vi, des del seu rentat, etiquetatge, embotellament i distribució al mercat fins a la seva recol·lecció.

El projecte preveu recuperar unes 100.000 ampolles, que es portaran a la planta de rentat i començaran de nou el cicle. D'aquesta manera, s'evitaran aproximadament 45 tones de residus d'envasos de vidre. S'espera finalitzar la prova pilot el juny del 2019.

reWINE compta amb un pressupost total de 991.309€, del qual el 60% l'aporta la Unió Europea, i es desenvolupa des del setembre del 2016 fins el desembre de 2019.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

VINEYARDS4HEAT – ENERGIA VERDA

En el marc de l'estratègia de projecció exterior definida per l'ajuntament i amb l'objectiu de posicionar-se a nivell internacional com a capital del vi i territori ecosostenible, Vilafranca del Penedès ha estat designada líder del projecte europeu Vineyards4heat, aprovat en el marc de la convocatòria del programa LIFE+ i dedicat a la generació d'energia verda a partir de residus de la poda de la vinya.

El projecte Vineyards4heat ('Vinyes per calor'), presentat i liderat per l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès en col·laboració amb la cooperativa Covides, Nou Verd i del clúster Innovati, té com a objectiu garantir la viabilitat de l'estratègia municipal integrada de mitigació del canvi climàtic basada en un seguit d'actuacions per generar energia verda a partir de residus de biomassa de la poda de la vinya.

El desenvolupament d'aquest projecte posarà en valor l'estratègia de governança local per a la mitigació del canvi climàtic i la generació d'energies renovables a nivell local que impulsa el consistori sobre la base de criteris de viabilitat ambiental i socioeconòmica, mitjançant l'ús de recursos locals i la participació de tots els actors de la cadena de valor de la biomassa.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:

AJUNTAMENT
VILAFRANCA
DEL PENEDÈS

[Torna a l'índex](#)

CONVERTIR UN AQÜÍFER EN UNA GUARDIOLA D'AIGUA REGENERADA

L'Ajuntament del Port de la Selva i el Consorci de la Costa Brava, amb el vistiplau de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) impulsen un projecte pioner amb l'objectiu de produir aigua a Km 0 per minimitzar els efectes de les sequeres.

Aquesta iniciativa consisteix a recarregar l'aqüífer de la riera de Rubiés amb aigua regenerada. Per aconseguir-ho, es transporta l'aigua depurada, que prèviament ha estat regenerada, a unes piscines des d'on es filtra a l'aqüífer per poder reutilitzar-la. La regeneració consisteix a sotmetre l'aigua depurada a un tractament que en restaura la qualitat fins a fer-la apta per ser utilitzada de nou.

Aquesta aigua es pot destinar a usos no potables, com per exemple regar els jardins, i també permet recarregar l'aqüífer local en períodes secs, sempre que sigui necessari: bàsicament durant part de la tardor, l'hivern i part de la primavera.

Aquest projecte pilot permetrà convertir l'aqüífer de la riera Rubiés en una guardiola d'aigua que es pot omplir amb aigua de la depuradora que prèviament ha estat sotmesa a un procés de regeneració, en comptes de llençar-la al mar. Per fer-ho possible, s'ha construït una canonada per transportar l'aigua tractada i s'han creat unes basses d'infiltració amb aigua regenerada a la zona de Malajambota, amb un cost de 146.453,81€.

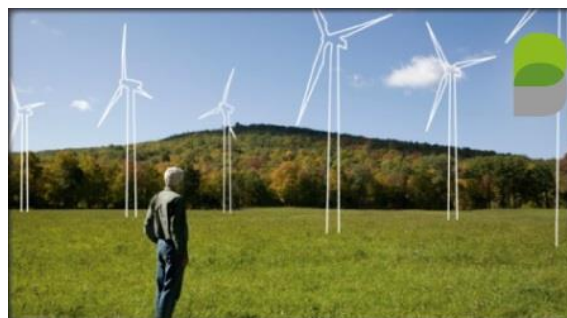

REGIÓ VERDA - ECONOMIA VERDA A LA CATALUNYA CENTRAL

Regió Verda és una marca i programa d'activitats per promocionar el sector empresarial del medi ambient i potenciar l'economia verda al Bages i a la Catalunya Central. L'objectiu és consolidar el Bages com a regió verda, potenciant el sector empresarial lligat a la sostenibilitat i la denominada economia verda, i promoure el creixement econòmic sostenible com a factor diferenciador i de competitivitat de les empreses de la comarca.

El programa promou i difon les iniciatives empresarials més destacables i innovadores, fomenta sinèrgies i col·laboracions entre empreses, acompanya i dinamitza les empreses de nova creació, les ja consolidades, i les que estan en procés de creixement empresarial vinculades directa o indirectament a l'economia verda.

El programa sensibilitza el teixit industrial i les entitats locals del Bages perquè incorporin la sostenibilitat com a eina per augmentar la seva competitivitat, i reforça la formació en energies renovables i eficiència energètica a la comarca del Bages.

NOEM – CASA PASSIVA, MODULAR I SOSTENIBLE

L'empresa Think CO2 SL ha creat una vivenda sostenible modular de fabricació catalana, tota ella feta amb fusta extreta del Pirineu català, i pensada per instal·lar-se a Catalunya. Es tracta d'una vivenda modular, per tant, es construeix a través d'un procés industrialitzat, el que minimitza costos i permet aprofitar millor els materials.

La casa està dissenyada per a l'estalvi energètic; aprofita el calor del sol en hivern gràcies a les seves grans finestres; es troba aïllada tèrmicament, amb fusta i llana natural, que eviten que escapi el calor al hivern; i en estiu el seu sistema de ventilació, ombres i cobertes ventilades, permet una temperatura interior d'uns 24°C. Altre dels seus sistemes passius a tenir en compte és el reciclatge d'aigües pluvials o el WC sec connectat a un sistema de compostatge.

Disposa també d'altres sistemes actius que la converteixen en una casa encara més sostenible: plaques solars en el sostre per escalfar l'aigua i fotovoltaïques per subministrar energia elèctrica a la vivenda, fent-la pràcticament autosuficient energèticament.

Per últim, tots els materials utilitzats són naturals i de fàcil reciclatge. A més l'obtenció d'aquestos està molt prop del lloc de fabricació de les cases, i en principi, l'objectiu és que el mercat de venda sigui a Catalunya.

EDIFICI SOSTENIBLE AL CAMPUS DE LA UAB

L'edifici ICTA-ICP del Campus de la UAB s'ha projectat i construït per a la sostenibilitat: la calor que s'hi genera s'aprofita a l'hivern i es dissipa a l'estiu gràcies a uns patis interiors que també permeten l'entrada de llum natural; l'estructura de l'edifici, de gran inèrcia tèrmica, també col·labora amb el confort passiu tèrmic. Es reutilitzen les aigües pluvials, grises, grogues i negres per optimitzar la demanda i el consum d'aigua.

S'han utilitzat materials de llarga vida útil i baix impacte ambiental, prioritzat els d'origen orgànic o reciclat, i aplicat sistemes constructius ensec reversibles i reutilitzables.

Està certificat amb el LEED Gold i el Distintiu de garantia de qualitat ambiental.

CENTRE ESPLAI AL PRAT - CENTRE INNOVADOR SOSTENIBLE I INTEGRAT

CENTRE ESPLAI és un equipament innovador, sostenible, eloqüent i integrat en el seu entorn situat al barri de Sant Cosme (El Prat de Llobregat). Aquest incorpora un seguit de mesures d'estalvi energètic i d'aigua que s'estima que poden arribar a reduir les emissions de CO2 en un 50% al llarg d'un any.

CENTRE ESPLAI s'ha concebut des dels seus orígens com un edifici sostenible. La seva orientació permet aprofitar al màxima la llum natural i la seva doble façana a la cara nord serveix per aïllar les seves instal·lacions i estalviar energia: és a dir, evita el sobreescalfament a l'estiu i la fugida de calor al hivern. Aquest equipament disposa de plaques solars, que escalfen l'aigua sanitària de l'edifici fins els 45 graus, i fotovoltaïques, que generen electricitat que després es ven a la xarxa. També incorpora un sistema de re aprofitament d'aigües, que consta de dos dipòsits de gran capacitat soterrats. Un dels dipòsits recull l'aigua caiguda de la pluja i serveix per fer el manteniment del jardí, mentre que l'altre recull les aigües procedents de les piques de les mans i les dutxes que, després d'un acurat tractament sanitari, es dirigeix a les cisternes dels WC.

Impulsat
per:

Centre Esplai

MITGERES VERDES I MÉS SOSTENIBLES A BARCELONA

Barcelona ha posat en marxa un pla per instal·lar jardins verticals en mitgeres de la ciutat, amb l'objectiu de millorar el paisatge urbà i utilitzar l'energia natural de manera eficient. Una de les intervencions s'ha fet al jardinet del Pedró, al cor del Raval, on s'han plantat fins a vuit espècies diferents triades entre les que abunden als balcons del barri.

Les plantes s'han instal·lat en cel·les ceràmiques sense sorra, i amb una capa de llana de roca i molsa que absorbeix l'aigua i permet que s'hi agafin les arrels. Al terrat, unes plaques solars acumulen energia per fer funcionar el sistema de reg autosuficient, que acumula l'aigua de la pluja. Aquestes aigües s'emmagatzemen en un dipòsit a la part de baix de la mitgera, a sota del verd, i a través d'unes bombes es fa arribar l'aigua fins a dalt de l'edifici. Des d'allà va caient per darrere, entre la plantació i la paret, en un reg gota a gota que manté humida la llana de roca.

BURRICLETA - UNA BICICLETA RURAL ELÈCTRICA

Burricleta es presenta com una opció d'ecoturisme de qualitat, basat en la sostenibilitat, la preservació i l'apreciació del medi natural i cultural de l'entorn.

Burricleta posa a l'abast de tothom gaudir de la natura aprofitant les prestacions de bicicletes elèctriques, equipades amb un GPS interactiu que inclou continguts culturals i naturals, tant tangibles - arquitectura, geologia, botànica, fauna - com intangibles - història, llegendes, paisatges, valors.

Compta amb una Xarxa de Punts i Centres on es poden llogar i/o comprar aquestes bicicletes pensades per democratitzar la descoberta de la natura de manera sostenible, divertida i sana.

Impulsat
per:

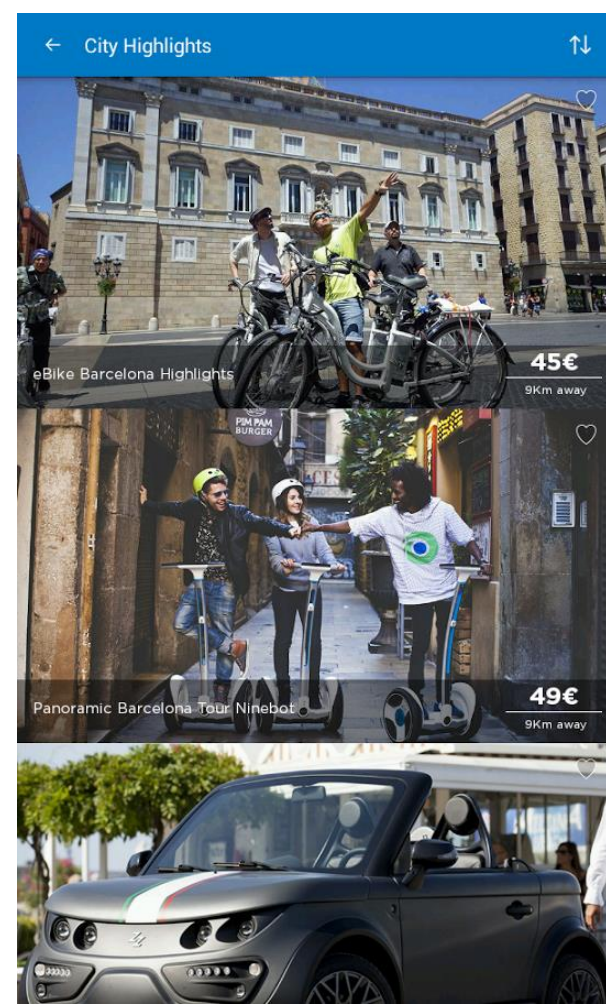

WEEGO ELECTRIC - PLATAFORMA DE MOBILITAT ELÈCTRICA

Weego Electric és un projecte empenedor, pioner en el sector de la mobilitat elèctrica, ideat i desenvolupat a la ciutat de Barcelona. Es tracta d'una plataforma de serveis de vehicles elèctrics online que reuneix l'oferta dels fabricants, proveïdors i distribuïdors d'arreu de Catalunya.

D'aquesta manera, l'usuari final disposa de totes les possibilitats que té al seu abast en un mateix portal.

La plataforma es basa en una pàgina web i en una App per a tablets i smartphones i té com a objectiu impulsar l'ús de la mobilitat elèctrica. Un dels seus punts forts és l'organització d'escapades sostenibles acompanyades, sempre, d'un vehicle elèctric. Weego Electric també compta amb un servei exclusiu de lloguer i venda de vehicles elèctrics on s'hi poden trobar des de cotxes, motos i scooters elèctriques, fins a bicicletes o patinets elèctrics.

Impulsat per:

VOLTA BCN - MOTOCICLETA URBANA ELÈCTRICA

Volta BCN és una motocicleta urbana elèctrica que, combinant tecnologia, disseny i esportivitat, proporciona a l'usuari totes les sensacions i avantatges de circular amb motocicleta però amb l'afegit de ser respectuosa amb el medi ambient (0 emissions) i l'entorn (0 soroll).

Volta BCN proporciona una conducció pràctica i sostenible. Es tracta del primer model d'una marca que fabrica i comercialitza motocicletes elèctriques, recanvis i accessoris.

Impulsat
per: **Volata Motorbikes**

VANAPEDAL – UNA DISTRIBUCIÓ DE MERCADERIES MÉS SOTENIBLE

La distribució urbana de mercaderies a les àrees de cascs antics suposa un repte logístic pels distribuïdors que es troben amb carrers estrets i per a peatons, amb restriccions horàries per l'entrada i sortida de vehicles. Aquestes característiques, pròpies d'aquests àmbits urbans, limiten l'ús de vehicles de càrrega. Per fer efectiva aquesta proposta de repartiment, l'Ajuntament, dins del marc del projecte Smile, ha habilitat una micro-plataforma de distribució de mercaderies situada al Passeig Lluís Companys, que funciona com a mini-moll de càrrega i descàrrega, al qual arriben els camions i furgonetes i descarreguen els paquets amb destí a Ciutat Vella, i a partir d'aquest punt, mitjançant tricicles elèctrics s'efectua el repartiment de les mercaderies, en el recorregut que es coneix com "l'última milla".

Vanapedal és l'empresa d'Eco-logística encarregada. Transporta i distribueix mercaderies amb vehicles ecològicament sostenibles, prestant un servei de distribució eficaç i eficient en l'última fase de la cadena.

Els tricicles elèctrics, capaços de transportar fins a 180 quilograms de càrrega, són els vehicles que permeten garantir la seguretat i l'accessibilitat en el transport de mercaderies d'última milla, a més d'oferir valors d'eficiència, estalvi de temps i sostenibilitat i de mobilitat activa.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

E-COMPANY - AMB LA COMPRA A CASA I SENSE CARREGAR PES

Més de 500 establiments de Sants i les Corts ofereixen als seus clients que els acompanyin de tornada a casa amb un vehicle elèctric. Les botigues que hi participen estan adherides a 4 eixos comercials de la zona i el servei està pensat per promoure el comerç de proximitat, especialment a la gent gran i a les persones amb mobilitat reduïda.

Impulsat per: **Establiments comercials Sans i les Corts**

GEOTÈRMIA EN LA CLIMATITZACIÓ D'EDIFICIS PÚBLICS I PARTICULARS

El projecte ha estat posat a la pràctica a la plaça Mercat. En aquest lloc hi ha 24 pous de captació de geotèrmia de 100 metres, 3 bombes de calor i 2 acumuladors de 2.000 litres d'aigua. També hi ha dues calderes, amb capacitat per consumir 620 tones de biomassa a l'any; 120 panells de captació d'energia fotovoltaica i 4 calderes de gas natural. El projecte, conegut també com a illa energètica, és gestionat per Wattia, SL i finançat per Gas Natural.

En acció a la plaça Mercat i un cop estigui construïda la sala de les energies que es preveu a l'edifici de l'antic hospital, el sistema s'estendrà als edificis de la residència Montsacopa i l'Hospici, on hi ha la residència de la Caritat. En una segona ampliació ha d'abastir el casal de jubilats i l'edifici de la Fundació d'Estudis Superiors. Un cop els edificis públics estiguin abastits, els particulars del centre que es vulguin abastir d'energia municipal ho podran fer.

La intenció del Consorci de Medi Ambient i Salut Pública és disposar de capacitat per dotar d'energia tota la ciutat. Així doncs, tenen en previsió un segon pas. Es tracta de connectar l'Institut Garrotxa (des del 2012, s'abasteix en un 50% a través d'energies renovables), amb l'Hospital d'Olot i comarcal de la Garrotxa. A partir d'aquí els habitatges familiars del Pla de Dalt podran entrar a la xarxa.

Impulsat
per:

Ajuntament d'Olot

XARXA DE CALOR I FRED AL DISTRICTE 22@ DE BARCELONA

Les xarxes de *district cooling and heating* proveeixen edificis o centres de consum de tota l'energia tèrmica que necessitin, en forma d'aigua calenta o freda necessària per a la climatització. Els avantatges del sistema són, segons els seus promotors:

- La reducció de la dependència energètica de la ciutat.
- L'eliminació de la contaminació per legionel·losi, atès que no hi ha torres de refrigeració als edificis.
- La disminució dels sorolls i les vibracions, i l'eliminació del impacte visual dels sistemes de climatització convencionals.
- Estalvis econòmics del 10%, per l'absència d'equips de refrigeració i de calefacció als edificis.

La xarxa del 22@ fou construïda, gestionada i explotada per l'empresa Districlima, del grup GDF Suez, mitjançant concessió administrativa a vint-i-set anys.

L'Ajuntament de Barcelona, per dotar de climatització el nou districte 22@, va promoure, l'any 2002, la implantació de la primera central de generació a la zona del Fòrum.

XARXA DE FRED I CALOR
Districte 22@ Barcelona

CERTIFICACIÓ VERDEGBC PER A LA CIM EL CAMP DE TARRAGONA

La Central Integrada de Mercaderies (CIM) el Camp ha estat el primer parc logístic de tot l'Estat que rep la certificació VERDE DU-Parcs Logístics, atorgada per l'associació Green Building Council España. Es tracta d'un reconeixement que valora tots els detalls del projecte relacionats amb els aspectes socials i econòmics, tenint en compte els factors que impulsen les intervencions útils per a la societat, les economies locals i que milloren la qualitat ambiental de l'entorn reduint els impactes.

Críteris d'avaluació VERDE^{GBCe}

L'actual tendència a incloure i establir criteris de sostenibilitat en la qual es veu immers el sector de l'edificació i la construcció està portant a desenvolupar estudis i metodologies per avaluar també els parcs logístics des d'aquest punt de vista.

En el cas del distintiu VERDE^{GBCe} DU-Parcs Logístics, l'eina emprada ha avaluat, com ja s'ha avançat anteriorment, els aspectes ambientals, energètics, socials, econòmics i de transport, així com els conceptes de qualitat i innovació del centre logístic. En aquesta primera fase, la CIM el Camp ha obtingut la qualificació de 3 fulles verdes sobre una escala màxima de 5, encara que el procés de certificació continua obert, atès que noves accions que es duguin a terme podran millorar la qualificació obtinguda inicialment.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

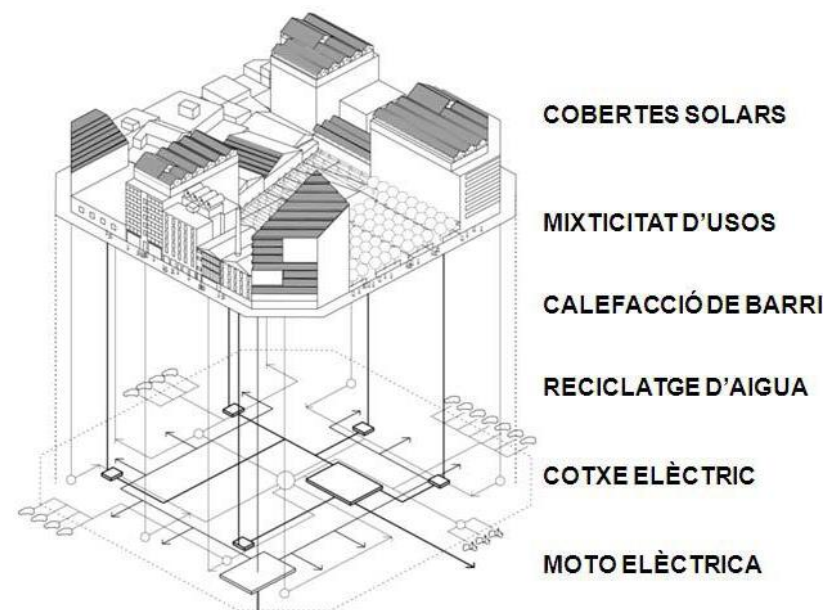

L'ILLA DE CERDÀ ADAPTADA AL SEGLE XXI

Amb la intenció de generar un model urbà basat en l'eficiència energètica, l'Ajuntament de Barcelona, a través de la Tinència d'Hàbitat Urbà, impulsà el 2012 el Programa d'illes autosuficients, per afavorir en la construcció i rehabilitació d'edificis o illes la producció autònoma de recursos energètics, el verd urbà, els sistemes de calefacció sostenibles i conjunts, el reciclatge d'aigua, l'ús de vehicles elèctrics i altres mesures encaminades a aconseguir l'eficiència esmentada.

Es materialitzaren les actuacions següents:

- Energèticament, tendir al balanç zero mitjançant la generació *in situ* d'energia de fonts renovables.
- Aprofitament òptim dels recursos naturals: sistemes passius de control tèrmic, aïllants, proteccions solars, materials produïts de manera no contaminant i que siguin reciclables, sistemes de gestió intel·ligent dels equips, funcionament en xarxa amb altres edificis, control del cycle complet de l'aigua (tant pluvial com freàtica com dels recursos locals, i aprofitament de les aigües grises), models millorats de gestió de la recollida selectiva i el reciclatge de residus.
- Presència de verd mitjançant *microhorts* urbans i cobertes vegetals.
- Construccions preparades per al subministrament d'energia a vehicles elèctrics.

En la rotonda d'unió de l'antiga C-242 amb la nova variant C-242, a l'altura de les Borges del Camp, s'han instal·lats uns bàculs que tenen el funcionament següent: durant el dia una placa solar genera càrrega a 24 V que va a un regulador de càrrega que la transmet a les bateries. Un cop s'ha carregat totalment, el generador atura la generació d'electricitat de la placa.

Hi ha uns radars col·locats estratègicament en les columnes properes al accés de la rotonda des de cada una de les vies, en aquest cas tres, que tenen la doble funcionalitat d'aforadors (comptadors optomètrics de vehicles) i quan es va fent fosc és emissor de senyal cap al relé de les lluminàries de tal forma que aquestes s'encenen durant 15 segons i incrementen la luminància de la rotonda. Aquesta emissió es fa tancant el circuit de la lluminària. Quan comença el dia es torna a obrir el circuit i, per consegüent, deixen de funcionar il·luminant de manera addicional. En fer-se fosc el rellotge astronòmic permet una sortida de tensió del controlador optomètric, quan un dels radars detecta la presència d'un vehicle, 50 m de distància, aleshores emet un senyal a cada relé de les lluminàries i funciona tal com s'ha descrit abans.

BANC D'ENERGIA DE PREMIÀ DE DALT

El banc d'energia és una associació legalment constituïda que promou l'estalvi i l'eficiència energètica a benefici dels que estan en situació de vulnerabilitat energètica. Això ho fa a través de la pedagogia i de la solidaritat transformadora. La finalitat del banc no és acumular (ni energia ni recursos) sinó contribuir a l'estalvi amb finalitats redistributives.

An infographic on a teal background. On the left, two circular icons: a black power plug and a silver fork and knife. Below them is the text 'L'ACCÉS A L'ENERGIA ÉS UNA NECESSITAT BÀSICA'. In the center is a black silhouette of a balance scale. On the right, a red circular icon containing a white snowflake and an orange flame. Below it is the text 'ES MALGASTA MOLTA ENERGIA'. At the bottom right is the 'Actua' logo in white and red, next to a white hand icon with a blue 'e' inside it.

L'ACCÉS A L'ENERGIA ÉS UNA NECESSITAT BÀSICA

ES MALGASTA MOLTA ENERGIA

Actua

ESPAI ZERO - EDIFICI AUTOSUFICIENT ENERGÈTICAMENT

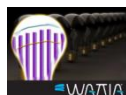
L'empresa Wattia Innova SL ha creat l'Espai Zero, un centre d'oficines capaç de minimitzar el seu consum energètic i d'auto generar tota l'energia que necessita.

Així, aquest espai ha integrat diversos sistemes d'eficiència energètica, tots aprofitant les fonts naturals i, per tant, no contaminants, ni s'esgotaran. Així, té un pou canadenc, pous de geotèrmia, plaques solars fotovoltaïques, un sistema de tancaments ajustable per aprofitar la llum solar, un sistema propi patentat de plaques per escalfar i refrigerar, etc. Tot plegat governat per un sistema de sensors i un programa informàtic, que és el que aconseguix convertir l'Espai Zero en un local que no genera o que gairebé no genera consum elèctric.

EspaiZero, pretenem que sigui un laboratori viu i en constant evolució que ens ajudi a millorar en aquest camp.

Impulsat per:

ARGENTONA – “RESIDU ZERO”

El poble d'Argentona, encapçala la xarxa de municipis catalans Residu Zero. Quan el sistema de recollida selectiva porta a porta es va introduir l'any 2004, Argentona va més que duplicar els seus nivells de reciclatge i va esdevenir una referència a Catalunya en recollida selectiva i pagament per generació.

L'estudi realitzat per l'associació Zero Waste Europe mostra que la prevenció, la reutilització i el reciclatge creen llocs de treball, estalvien costos i protegeixen el medi ambient i la salut pública, tal que com s'exemplifica a la localitat d'Argentona. D'altra banda, aquests esforços en la direcció de residu zero van associades a la producció neta, la responsabilitat del productor, i programes de minimització de residus per materials perillosos i difícils de reciclar. En conjunt, aquestes estratègies pràctiques i de baix a dalt proporcionen algunes de les millors solucions urbanes descentralitzades per reduir l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle i estalviar energia i recursos naturals.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

**ESTRATÈGIA
CATALANA
RESIDU
ZERO**

ELENA/ERDIBA - PROGRAMA D'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I ENERGIES RENOVABLES

El Programa és una línia de suport als municipis per facilitar l'execució de projectes d'eficiència energètica i renovables mitjançant la col·laboració publico privada. S'han desenvolupat models jurídics, tècnics i financers. Per millorar l'eficiència energètica en la climatització d'edificis municipals s'ha proposat substituir les calderes de combustible fòssil per calderes amb biomassa i per millorar l'eficiència energètica dels enllumenats públics municipals s'ha impulsat un model de contracte mixt de subministrament i servei integral. Per altra banda, per tal d'impulsar la generació fotovoltaica als municipis de la província de Barcelona, s'ha ofert als ajuntaments un model bàsic perquè puguin llogar les seves cobertes a empreses productores d'energia fotovoltaica.

Hi ha un total de 123 projectes.

Impulsat per:

PLANTES SOLARS FOTOVOLTAIQUES A ESCOLES CATALANES

Es tracta d'una petita planta d'autoconsum connectada en xarxa interior i sense abocament d'excedents a la xarxa. A més de rebaixar el consum elèctric i produir energia renovable, serà utilitzada com a recurs pedagògic per la comunitat educativa.

L'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament de Canet de Mar ha fet instal·lar una planta solar fotovoltaica d'autoconsum a l'Escola Misericòrdia. Ha tingut un cost de 10.500 euros. La planta solar fotovoltaica de l'Escola Misericòrdia consisteix en 16 mòduls policristal·lins de 245W, amb una inclinació de 30° i una orientació de 0° respecte al sud. La instal·lació té una potència en corrent contínua de 3,920 kWp i de 3,7 kW nominals en corrent alterna.

S'ha col·locat un monitor visible pel professorat i l'alumnat de l'escola que permet consultar les dades instantànies de consum total i de producció de plaques solars. Des de l'escola i en el marc del projecte 50/50 que té com a objectiu reduir el consum energètic a l'Escola, així com en el marc del funcionament normal de l'escola, s'ha introduït la consulta d'aquestes dades en el dia a dia dels alumnes i professors.

Impulsat
per:

CONSUM D'ENERGIA ELÈCTRIC 100% RENOVABLE A AVIÀ

El subministrament elèctric dels edificis municipals d'Avià i l'enllumenat públic del poble són amb energia 100% renovable. Avià també disposa de plaques solars al sostre de l'Ajuntament i a l'escola, i ha canviat les llums de les dependències municipals per LED.

l'Ajuntament d'Avià va treure a concurs unes bases en què els requisits demanaven una empresa compromesa amb el medi ambient i sobretot, comercialitzar tota l'energia 100% renovable. La guanyadora del concurs va ser Som Energia, que és la cooperativa que ja dóna el subministrament elèctric als edificis municipals (ajuntament, escola, consultori...) i a l'enllumenat públic. La cooperativa energètica garanteix que tota l'electricitat és d'origen renovable, produeix i comercialitza energia 100% verda.

Es calcula que entre aquesta i altres actuacions que s'han fet dins del Pla d'Acció per l'Energia Sostenible l'estalvi serà d'uns 200.000€ cada legislatura. El municipi també disposa del primer punt de càrrega de vehicles elèctrics de la comarca.

PROGRAMA DESGEL – EINA PEL DIAGNÒSTIC ENERGÈTIC

El DESGEL, Programa de Diagnòstic Energètic i Simulador de Gasos d'Efecte hivernacle Locals, en la seva versió 3.0, és una eina per mitigar el canvi climàtic i de suport al seguiment dels compromisos del Pacte d'alcaldes, elaborada pel Grup de treball d'Energia i Canvi Climàtic de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat.

DESGEL 3.0. permet, entre d'altres, avaluar els consums energètics i d'emissions de gasos d'efecte hivernacle del municipi i avaluar el compliment dels objectius fixats en el marc del Pacte d'alcaldes i alcaldesses per l'energia sostenible local a les aplicacions següents:

- Eina de suport per elaborar l' inventari base d'emissions del Pla d'acció per a l'energia sostenible (PAES).
- Eina de suport per elaborar l' inventari de seguiment d'emissions, que s'ha de lliurar de manera periòdica.
- Eina de diagnòstic energètic i de generació d'escenaris de futur per ajudar a adaptar les estructures de govern local per implementar les mesures necessàries.
- Eina per recollir inventaris de diversos municipis, comparar-ne les dades i compartir experiències.

SMARTFLOWER – EQUIP SOLAR

El centre municipal mediambiental Espai Mas d'en Pinc de Begur s'abasteix amb energia provinent d'un equip solar. L'equip, que es diu Smartflower, per la seva forma de flor, és el primer que funciona en un equipament públic de l'Estat espanyol.

L'equip solar fa 2,65 metres d'alçada i pesa uns 750 quilos. A més, el de Begur té bateries per emmagatzemar energia. Els 12 panells, en forma de pètals, ocupen una superfície de 18 metres quadrats i destaca perquè segueix el moviment del sol per ser més eficient, aconseguint sempre el 100% de la seva capacitat en tot moment. A més, els panells, que es pleguen automàticament amb la posta de sol, també, automàticament, es netegen per treure el màxim rendiment. També es pleguen si es detecta que el vent supera els 54 Km/h. L'equip pot arribar a generar fins a 6.200 KWh/any.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

CARREGADOR SOLAR PER A TELÈFON MÒBIL

Sant Fruitós de Bages compta amb un carregador per a mòbils que treballa a partir d'energia solar. Aquest nou aparell es troba ubicat a l'entorn de l'edifici Nexe-Espai de Cultura ja que és un punt concorregut del municipi i on es realitza un gran gruix d'activitats.

El carregador és un model completament autònom que no necessita estar connectat a la xarxa elèctrica de subministrament ja que funciona únicament amb energia solar. Aquest aparell permet carregar de manera fàcil, còmoda i senzilla un smartphone o una tablet a la via pública sense necessitat d'estar connectat a la xarxa elèctrica. El disseny del carregador solar està inspirat en un arbre. La seva estructura comença amb un cilindre de metall i una taula que rodeja el màstil. La part superior està formada per una estructura en forma de paraigües on s'hi troba el panell fotovoltaic. La base del dispositiu està fabricada amb acer inoxidable i compta amb 4 ports USB que permeten la carrega de 4 dispositius a la vegada.

L'ajuntament de Sant Fruitós de Bages ha instal·lat aquest servei gratuït per tal d'oferir un servei més a la ciutadania i alhora fomentar la sostenibilitat.

Impulsat
per:Ajuntament de
Sant Fruitós de Bages

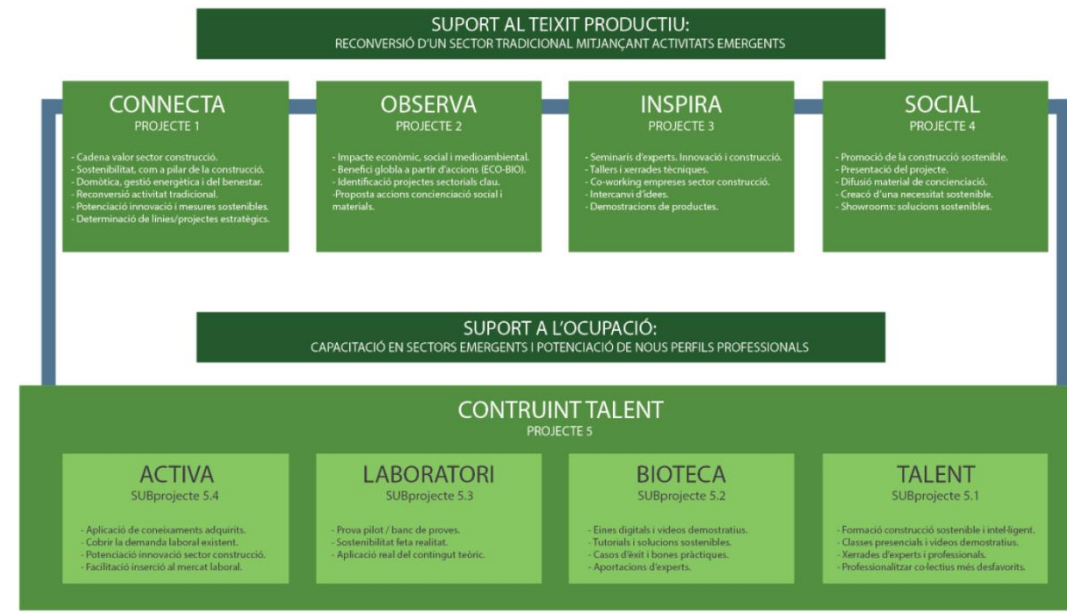
CONSTRUCCIÓ CONNECTADA

El projecte 'Construcció connectada' és una iniciativa de l'Ajuntament de Girona per impulsar el sector de la construcció a través de la innovació i la sostenibilitat.

L'objectiu de la iniciativa és fomentar el desenvolupament de la indústria de la construcció sostenible i intel·ligent per propiciar un desenvolupament econòmic que respecti el medi ambient i que situï la ciutat de Girona i el seu entorn com a líders en aquest àmbit. 'Construcció connectada' s'ha estructurat a partir de cinc projectes per donar suport al teixit productiu i millorar el suport a l'ocupació. La proposta ha estat subvencionada pel Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) en el marc del Programa de projectes innovadors i experimentals 2016.

El projecte vincula a tots els agents del territori relacionats amb la construcció i la cadena de valor d'aquest àmbit, per crear sinergies i impulsar accions estratègiques conjuntes.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

CHAPEAU VERT – HÀBITAT MULTIFUNCIONAL I ECOLÒGIC

ChapeauVert té la missió d'impulsar el desenvolupament, la fabricació i la comercialització d'un hàbitat multifuncional, ecològic i respectuós amb el medi ambient.

Es tracta d'una estructura ecològica en forma de cúpula, econòmica, amb un aïllament excepcional que garanteix una gran eficiència energètica i una calidesa que vénen donades pels materials naturals, com són la fusta i el suro.

És, per tant, una infraestructura ecològica, bioclimàtica, auto muntable, desmuntable, antisísmica, multifuncional i singular i sempre amb un disseny personalitzat.

L'espai cobert en forma de cúpula permet acollir diverses activitats i usos, privats o públics.

Impulsat
per:

CLÚSTER "SOL DELS PIRINEUS"

El projecte Clúster dels Pirineus és un projecte transversal i multi-disciplinar engegat per associacions d'empresaris de l'Alta i de la Baixa Cerdanya que desenvolupen la seva activitat dins l'àmbit del turisme.

L'objectiu del clúster és crear noves transversalitats tenint en compte tots els aspectes de l'activitat econòmica per tal de crear sinèrgies entre les empreses. Es tracta de col·laborar per preservar la qualitat donant valor a les riqueses existents i trobar els objectius comuns per ajudar a mantenir i a desenvolupar activitat i ocupació en el territori. Per això el clúster engloba aspectes de turisme, clima, salut i benestar, agricultura, gestió de l'aigua i dels boscos.

Entre les empreses interessades hi ha hotels, càmpings, universitats, estacions d'esquí i centres sanitaris de les dues bandes de la frontera. El clúster compta, a més, amb el suport de les administracions.

Ciutats fèrtils i camps creatius!Impulsat
per:Generalitat de Catalunya
Casa a Perpinya

SELVANS - PROGRAMA DE CONSERVACIÓ DE BOSCOS MADURS I PRIMIGENIS

“Selvans” neix l'any 2007 de la mà de la Diputació de Girona, on genera una xarxa preliminar de 52 reserves de boscos madurs a través de la compra de drets de tala. La finalitat del projecte “Selvans” és establir un sistema per conservar els boscos madurs forestals a través d'una estratègia de conservació i captació de recursos, de forma coordinada i consensuada amb els diferents agents del territori, i reproduïble en altres àmbits. Aquesta xarxa vol combinar la preservació de la biodiversitat, la recerca i millora del coneixement, i l'ús públic. El projecte explica des del seu inici amb una àmplia coalició d'organitzacions públiques i privades implicades.

Els objectius són:

- Definir i articular una xarxa de rodals de boscos madurs i santuaris forestals a Catalunya.
- Prioritzar i quantificar els costos de conservació dels boscos identificats com amb major prioritat i urgència de conservació.
- Establir el marc i l'estratègia per aconseguir una captació de fons i/o incentius suficients per assegurar la salvaguarda dels rodals prioritaris, i buscar finançament activament.
- Donar a conèixer la iniciativa i establir aliances i sinergies per a la seva consolidació i possible replicació en altres CC.AA i/o a escala estatal.

Impulsat
per:

Diputació de Girona

[Torna a l'índex](#)

ENERGIA I PAISATGE AL DIPÒSIT DEL GARRAF

L'Entitat del Medi Ambient va aprovar l'any 2001 el projecte de restauració d'una part del dipòsit del Garraf i la concessió per a la captació i l'aprofitament energètic del biogàs a tot el dipòsit .

El projecte de restauració afectà una superfície de 20 ha, que corresponen a la part del dipòsit clausurada des de començaments de 2000. La recuperació del dipòsit va consistir en la construcció d'onze terrasses, reproduint les feixes agrícoles, en les que s'hi planten espècies vegetals autòctones, amb poca demanda d'aigua (esbarzer, heura, rosa, alfals, llentiscle, marfull, ullastre, garric, arboç, alzina i pi blanc) i adaptades a la zona per afavorir la integració en el paisatge i l'avanç de la successió natural. També es condicionaren els accessos. L'administració es fa càrrec del manteniment de tota la instal·lació, el tractament dels lixiviats, l'anàlisi de les aigües subterrànies, i l'aprofitament energètic del biogàs que s'hi genera a partir de la descomposició de la matèria orgànica del dipòsit.

El projecte ha estat reconegut amb el Premi Europeu de l'Espai Públic Urbà.

BORSA DE TERRES - PER GESTIONAR EL SÒL PERIURBÀ

L'Ajuntament de Vilafranca, a finals de 2011, va inventariar les més de 130 parcel·les del municipi que estaven ermes (86 Ha). Es va adreçar una carta als propietaris recomanant-los el conreu d'aquests espais i oferint-los col·laboració a través del projecte anomenat *Borsa de Terres*, que consisteix, bàsicament, en posar en contacte els propietaris de terrenys erms amb agricultors interessats en conrear aquestes terres.

A partir d'aquí, molts dels propietaris es posaren en contacte amb agricultors de la comarca -alguns a través de la *Borsa de Terres* i molts fent el contacte directament - i un any més tard, aproximadament un 70% d'aquests terrenys es trobaven cultivades.

Amb aquesta actuació, s'ha aconseguit, sense pràcticament cap cost, millorar el paisatge dels voltants de la ciutat i reduir problemes associats a usos periurbans problemàtics. Això s'ha fet, a més, evitant el requeriment administratiu i que des de l'administració es posin més complicacions al mateix temps que s'ha donat un petit impuls a l'agricultura local i s'ha tret rendiment a un recurs valuós existent al municipi, el sòl agrari.

BANC DE TERRES AL GARRAF

El banc de terres del Garraf (BTG) és una base de dades de terrenys aptes per al conreu que es troben en desús o amb necessitat de relleu generacional. Al crear, gestionar i dinamitzar el BTG, l'Agència de Desenvolupament Node Garraf es proposa frenar la pèrdua de superfície agrària útil, tot valorant el terreny de cultius perduts o insuficientment aprofitats i informant, facilitant i mitjançant el contacte entre persones propietàries de parcel·les aptes per a l'explotació agrícola ubicades al Garraf i persones interessades a engegar-hi un projecte professional de producció agroecològica i de proximitat.

El BTG es configura com un registre administratiu públic, format per parcel·les aptes per a l'explotació agrícola, tant cultivades com cultivables, en el qual poden participar les persones amb terrenys que voluntàriament sol·licitin la inscripció, segons el model normalitzat aprovat.

Es tracta d'una acció innovadora impulsada a la comarca per reactivar l'agricultura de proximitat, activitat que, en els darrers anys, és residual al territori. El sector té potencial de creixement, és emergent, i representa una aposta de desenvolupament sostenible. Alhora, permet donar valor afegit als productes agraris locals, ajudar a equilibrar el territori i diversificar l'activitat productiva.

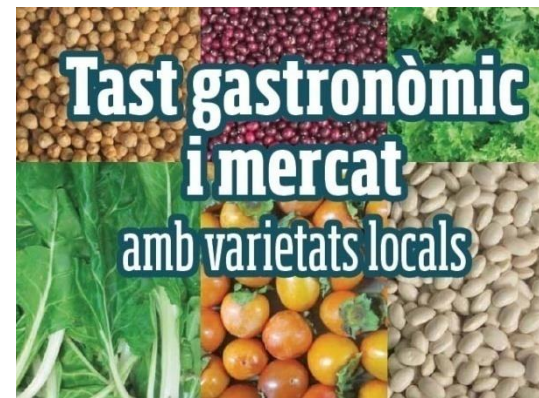
BANC DE LLAVORS AL VALLÈS ORIENTAL

Els objectius del banc de llavors són, d'una banda, catalogar, recuperar i difondre l'agrobiodiversitat del Vallès Oriental i, de l'altra, incrementar la presència de varietats tradicionals al mercat agroalimentari.

El banc de llavors té quatre grans àmbits de treball: la posada en marxa i manteniment del banc de llavors, la recerca i caracterització de les varietats locals, el registre al catàleg de varietats locals d'interès agrari de Catalunya i la multiplicació i divulgació, actuant com a còpia de seguretat de totes les llavors que es cultiven i que, per qualsevol problema o descuit, podrien desaparèixer. També, té la funció de catalogar, recuperar i difondre l'agrobiodiversitat de la comarca i d'incrementar la presència de varietats locals al mercat agroalimentari.

El banc, físicament, es troba al Museu de Ciències Naturals de Granollers. Disposa d'estudis de varietats locals amb possibilitats de ser reintroduïdes als circuits comercials i fa accions de transferència i difusió per donar a conèixer les varietats i les seves característiques i qualitats als productors i productores locals.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

El Vallès Oriental
Consell Comarcal

[Torna a l'índex](#)

HIGH LINE SANTS

Els "Jardins de la Rambla de Sants" és el nom que rep el nou espai verd que sorgeix del cobriment de les vies de Sants. Aquests jardins estan ubicats al carrer Antoni de Capmany, entre la plaça de Sants i el carrer Riera Blanca.

Amb aquests jardins els barris adjacents a les vies ferroviàries guanyaran un nou espai verd de 760 metres lineals, essent l'obertura d'aquesta zona verda una millora per aquests barris densament poblats, ajudant a eliminar la fractura urbana que històricament han comportat les vies del tren.

La jardineria d'aquest àmbit es compon d'una banda discontinua de parterres, arbrat, plantes enfiladisses i jardineres amb vegetació penjant sobre els murs, així com d'un gran talús plantat amb vegetació entapissant.

Entre les novetats que presenta la rambla destaca la instal·lació de 539 panells de cèl·lules fotovoltaïques en 738 m² de superfície, que permetrà cobrir les necessitats energètiques que té l'àmbit, així com la construcció d'un umbracle, que estarà semi cobert i serà d'ús polivalent.

DISTRICT OF THE FUTURE A SABADELL

Districte of the Future és un projecte finançat pel 7è programa marc de recerca i desenvolupament tecnològic de la UE, amb l'objectiu d'augmentar l'eficiència energètica en un districte de la ciutat amb la innovació que ofereixen les tecnologies de la informació i les comunicacions.

Els districtes 4 i 5 han estat els triats a Sabadell per desenvolupar el projecte, amb tres edificis de referència: la central de recollida pneumàtica de Can Llong, l'edifici administratiu de Can Marçet i l'edifici d'habitatges Can Llong IV de VIMUSA, mitjançant la monitorització del seu consum i producció energètica, meteorologia, elements passius dels edificis, grau d'ocupació i comportament energètic dels seus usuaris.

Així, s'han proposat mesures d'eficiència energètica en aquests edificis municipals, que permetrien aconseguir una reducció entre un 30 a un 40% del consum d'energia i les emissions de CO₂, així com a millorar la consciència i implicació de la ciutadania.

Aquest projecte contribueix a què els governs de les ciutats adoptin eines TIC per assolir els objectius marcats per la UE pel 2020, en què el 20% de l'energia procedeixi de fonts renovables, un 20% d'augment de l'eficiència energètica i la reducció del 20% de gasos d'efecte hivernacle.

Ciutats fèrtils i camps creatius!Impulsat
per:

El projecte coordinat per la UAB-UPC avalua un concepte ecoinnovador per la millora de la sostenibilitat dels edificis en zones urbanes i produir aliments d'alta qualitat, mitjançant la integració d'hivernacles de producció intensiva a les cobertes dels edificis. L'objectiu general del projecte és analitzar des d'un punt de vista tecnològic i de sostenibilitat aquest nou sistema de producció hortícola per sistemes urbans mediterranis. El desenvolupament de l'estudi compta amb la integració d'eines d'anàlisi ambiental i econòmic de cicle de vida (ACV i ACC); anàlisi energètic (simulació CAE) i de sostenibilitat (MIVES) així com mètodes d'avaluació agronòmica i de viabilitat d'implementació.

Els resultats esperats són: una validació funcional del sistema d'integració edifici-hivernacle els quals intercanviïn fluxos d'energia, aigua i CO₂ per produir aliments per mitjà d'un augment de l'eficiència en l'ús de l'aigua de pluja en cultius com a recurs urbà; una mitigació directa de les emissions de gasos efecte hivernacle CO₂ residual tant de l'edifici com de la producció d'aliments; una reducció d'emissions CO₂ indirecta associada a un estalvi energètic tant en l'hivernacle com l'edifici; la identificació de les etapes crítiques a nivell ambiental i econòmic de tot el procés i la valuació integració del sistema com a model de negoci; integració de la agricultura urbana en hivernacles en coberta al planejament urbà sostenible.

Fertilecity

SANT CUGAT SMART CITY

La ciutat de Sant Cugat del Vallès ha fet una aposta clara per esdevenir una *smart community*. En aquest sentit, l'Ajuntament, en col·laboració amb l'empresariat i la societat civil, impulsa des de 2011 un pla estratègic per aconseguir una societat basada en el coneixement, el talent i la innovació, alineant-se amb l'estratègia de creixement sostenible que promou la Unió Europea.

En el marc d'aquest pla, la ciutat ha posat en marxa una prova pilot per experimentar alguns sistemes de gestió urbana innovadors. L'Ajuntament ha delimitat una zona d'innovació tecnològica (*smart street*) en què, en col·laboració amb deu empreses catalanes líders en TIC, s'han implementat un aparcament guiat per vehicles, un punt de recollida d'escombraries intel·ligent, un sistema d'enllumenat per detecció de presència, un sistema de reg que detecta la humitat i un pas de vianants amb sensors lluminosos, entre d'altres. Després d'un any de proves, el pla d'enllumenat amb criteris smart s'ha implementat a tota la ciutat, permetent un estalvi del 30% en la factura econòmica i ambiental.

"Superilles" és un projecte de ciutat —ideat per l'Ajuntament de Barcelona, en col·laboració amb l'Agència d'Ecologia Urbana—, que pretén impulsar la mobilitat sostenible, l'ús intensiu de l'espai públic, la biodiversitat, una cohesió social que afavoreixi la participació ciutadana, reduir la petjada ecològica i, en definitiva, destacar la dimensió humana de la ciutat. L'actuació té lloc en una unitat territorial més petita que un barri però més gran que una illa de cases.

L'objectiu és millorar la qualitat i les condicions de vida de les persones que hi viuen, amb una gestió racional dels recursos naturals i de l'espai públic per mitjà d'una participació activa de tots els agents i combatent la desigualtat i l'exclusió social.

Què s'està fent a les superilles?

1. Una mobilitat més sostenible.
2. Revitalitzar l'espai públic.
3. Fomentar la biodiversitat i el verd urbà.
4. Fomentar el teixit social i la cohesió.
5. Impulsar l'autosuficiència en l'ús dels recursos.
6. Integrar els processos de governança.

Impulsat per:

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Ajuntament de Barcelona

Pla de Mobilitat Urbana de Barcelona 2013-2018

MODEL DE SUPERILLES

Model actual

Model Superilles

XARXA TRANSPORT PÚBLIC

XARXA PRINCIPAL BICICLETES (CARRIL BICI)

SENYALITZACIÓ VERTICAL BICICLETA (CONTRASSENTIT)

PAS LLIURE DE BICICLETES

VEHICLE PRIVAT DE PAS

VEHICLES RESIDENTS

SERVEIS URBANS I EMERGÈNCIES

TRANSPORTISTES DUM

ÀREA PROXIMITAT DUM

CONTROL ACCÉS

XARXA BÀSICA CIRCULACIÓ

PLATAFORMA ÚNICA (PRIORITAT VIANANTS)

PROGRAMA AJUNTAMENT + SOSTENIBLE

Un àmbit prioritari d'actuació de l'Ajuntament de Barcelona és el respecte del medi ambient de la seva pròpia organització. Les iniciatives de millora estan emmarcades en el Programa anomenat Ajuntament + Sostenible (A+S), que s'inscriu en l'Agenda 21 de Barcelona.

El Programa A+S és liderat per l'àrea d'Hàbitat Urbà i es treballa de manera transversal amb la resta de sectors, districtes i instituts municipals, i orienta gran part dels seus esforços a sensibilitzar, formar i informar els treballadors i les treballadores municipals. Els seus àmbits de treball inclouen des de la compra de productes més sostenibles (mobiliari, material d'oficina, parc mòbil), fins a la contractació de serveis (neteja i recollida selectiva de residus), el manteniment d'edificis, la realització d'obres i els requisits de medi ambient pel que fa als esdeveniments.

Els resultats del programa són que el 100% dels contractes municipals incorporen criteris ambientals de caràcter obligatori; la reducció del consum de paper i ús de paper reciclat, compra responsable de fusta, reducció del consum d'aigua potable i d'energia.

Ciutats fèrtils i camps creatius!Impulsat
per:[Torna a l'índex](#)

L'economia verda ofereix grans oportunitats econòmiques a la indústria, el sector energètic, l'agricultura i el turisme. En el marc de l'ECAT 2020, s'impulsa l'aprofitament d'aquestes oportunitats mitjançant el foment de l'ús sostenible dels recursos naturals, de la generació d'energies renovables, de la protecció dels ecosistemes i la biodiversitat i de la integració de les activitats humanes locals amb el manteniment i la millora del patrimoni natural. D'aquesta manera, s'obté un valor que genera riquesa i, especialment, una ocupació que fixa la població al territori, i es promou una nova indústria basada en les noves tecnologies energètiques.

Objectius:

- Potenciar nous jaciments d'ocupació en l'àmbit de l'economia verda.
- Promoure l'orientació cap a la sostenibilitat del teixit productiu.
- Promoure un ús eficient de l'energia i altres recursos.
- Promoure les fonts d'energia renovable.
- Promoure la minimització i la valoració de residus.

ESTRATÈGIA CATALANA D'ECO DISSENY

El Govern aprovà, el 2014, l'Estratègia catalana d'ecodisseny per a una economia circular i ecoinnovadora (Ecodiscat), una eina d'ecoinnovació que té com a objectiu promoure l'economia circular, a través del reciclatge, i una major sostenibilitat a l'hora de produir i consumir productes. Es tracta d'un tipus de disseny que incorpora criteris ambientals per assolir productes més sostenibles, més segurs i menys tòxics, amb un consum menor de recursos i de matèries primeres i que redueix costos en matèries primeres i consum de recursos.

Liderada pel Departament de Territori i Sostenibilitat, un total de 6 departaments participen en l'Ecodiscat, que crea un marc estable per establir sinergies entre tots els agents implicats en els sistemes de producció i consum, incloses les universitats i els centres de recerca..

La finalitat principal de l'Ecodiscat és contribuir a l'eficiència en l'ús dels recursos i a reduir l'impacte ambiental al llarg de tot el cicle de vida de productes, serveis i activitats. També busca ajudar a millorar la competitivitat d'empreses i organitzacions amb l'ús eficient dels recursos i el desenvolupament de nous productes i serveis eficients i sostenibles, que són la clau d'aquesta competitivitat. També estableix actuacions per incrementar l'oferta de productes i serveis més sostenibles i actuacions per fomentar-ne la demanda.

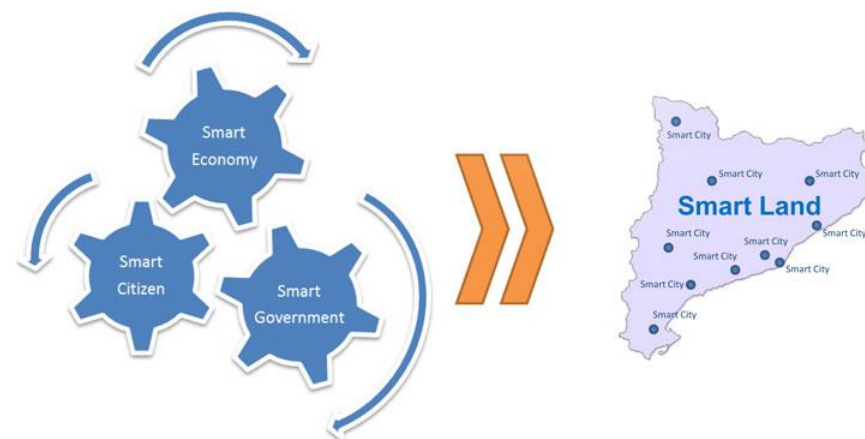

Impulsat

per: Generalitat de Catalunya
**Departament de Territori
i Sostenibilitat**

ESTRATÈGIA SMARTCAT

El Govern català ha presentat l'Estratègia Smart de Catalunya (smartCAT), la línia estratègica aprovada per estendre el concepte d'*smart city* a escala del que la Comissió Europea anomena *smart region* i desplegar un programa que integri i coordini les iniciatives locals i supralocals, doni suport a les empreses i impulsi iniciatives *smart* en clau de país. Aquesta ha de convertir Catalunya en una *smart region* o territori intel·ligent de referència i abast internacional, que tregui profit de l'ús de la tecnologia i la informació digital per tal d'innovar en els serveis públics, impulsar el creixement econòmic i promoure una societat més intel·ligent, sostenible i integradora.

Impulsat per:

FUSTES SEBASTIÀ – CASES + EFICIENTS

La fusteria pallaresa, ubicada a Rialp, es dedica en la construcció de cases de fusta d'alta eficiència energètica.

Amb un quart de segle d'existència Fustes Sebastià s'ha anat adaptant a les necessitats del mercat. Sense abandonar les estructures de fusta, han reorientat l'activitat cap a la construcció de cases eficients: bioconstruccions prefabricades a mida caracteritzades per un baix consum energètic. Gràcies al seu aïllament, amb finestres i marcs energèticament eficients, les cases de fusta estalvien un 80% la despesa de calefacció, electricitat i aigua calenta.

A més de les cases ja construïdes, l'empresa ha rebut premis internacionals a l'eficiència energètica en la construcció (EIT Awards 2012 i el Concurs Iberoamericà Passivhaus).

El preu de la construcció és similar al d'una casa normal, segons els detalls i els acabats que demani el client, però el temps de construcció és molt més curt: en dues o tres setmanes està construïda

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

[Torna a l'índex](#)

TAXES PER LA RECOLLIDA DE BOLETS A POBLET

La taxa per la recollida de bolets al bosc de Poblet, llençada com a prova pilot per la Generalitat de Catalunya al 2012, pretén regular aquesta activitat. L'objectiu principal és que el boletaire aficionat que practiqui l'activitat gaudeixi de la recol·lecció d'acord amb les recomanacions i les bones pràctiques, i reconegui les diverses varietats de bolets existents al bosc de Poblet.

El preu públic establert per obtenir l'autorització de recol·lecció de bolets, és de 10 €/ temporada per persones majors de 18 anys, 5 € / temporada per menors d'edat amb edats compreses entre els 14 i 17 anys i jubilats que no tinguin la condició de veïnatge. Les persones que tinguin la condició de veïnatge tenen una bonificació del 90% i per tant el cost és de 1 € / temporada. Es poden recol·lectar com a màxim 6 quilograms per persona i dia. Els sol·licitats rebran un document acreditatiu nominal que permet a la persona física que el posseeixi anar a recollidor bolets durant tota la temporada.

El primer any d'implementació 2012-2013, es van expedir 2.158 autoritzacions per a la recol·lecció de bolets al Paratge Natural de Poblet i la seva zona d'influència, i l'import de recaptació fou de 4.290 €.

Les zones autoritzades estan degudament senyalitzades i les infraccions es sancionen segons estableixen les lleis forestals.

Impulsat

per: Generalitat de Catalunya

LLEIDA+BIODIVERSITAT - APADRINAMENT DE CAIXES NIU

El projecte "Apadrina una caixa niu" convida als ciutadans, a títol individual o en família, a fer-se càrrec d'una caixa niu. El compromís de participació en el projecte, implica des de la construcció i col·locació de la caixa en un espai verd de la ciutat, fins al seguiment de la nidificació i posterior neteja i manteniment d'aquesta. Alhora, els participants reben assessorament, suport i informació per ajudar-los a identificar i conèixer els ocells urbans més comuns a la ciutat.

En el taller de construcció i col·locació de caixes niu, s'han preparat 15 caixes, que s'han col·locat principalment al parc de la Mitjana. Han assistit al taller un total de 35 persones que han adquirit el compromís de fer un seguiment durant la primavera i l'estiu.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:

Ajuntament de Lleida

[Torna a l'índex](#)

VIU LA RIERA! – PARTICIPACIÓ EN MILLORA DE RIUS I RIERES

El projecte Viu la riera! neix amb el propòsit de fomentar la participació ciutadana en la millora dels espais fluvials, ja que els rius i rieres amaguen un gran potencial per afavorir el benestar i la qualitat de vida de les persones.

El projecte compta també amb una eina web per afavorir la participació ciutadana que permet recollir opinions, interessos i visions dels ciutadans sobre els espais fluvials, i incorporar-los en les accions que s'hagin d'implementar per millorar la qualitat d'aquests espais fluvials.

L'àmbit d'actuació comprèn el corredor de la riera de Caldes, al seu pas pels municipis de Caldes de Montbui, Palau-solità i Plegamans, Santa Perpètua de Mogada i La Llagosta.

El projecte compta amb el suport d'associacions i entitats d'àmbit local, i de la ciutadania, la col·laboració dels ajuntaments de Caldes de Montbui, Palau-solità i Plegamans, Santa Perpètua de Mogada i La Llagosta, i diverses universitats i centres de recerca, així com el suport de l'Obra Social de La Caixa.

PLA DE PAISATGE DE CERVERA

El Pla de paisatge de Cervera (2015) és un pla pioner pel que fa a l'ordenació i la gestió del paisatge a l'escala local a Catalunya. El document ha estat promogut per la paeria de Cervera i ha comptat amb la participació i implicació d'11 entitats locals.

La part més rellevant del document és la que defineix els Objectius de Qualitat Paisatgística (OQP), i les Accions que cal emprendre per assolir-los. El pla, per tant, estableix tres objectius per l'assoliment de la qualitat paisatgística: la rehabilitació i valorització del nucli històric, la dotació d'accessos "endreçats" als nuclis urbans i rurals, i l'actuació sobre el paisatge i el patrimoni agrícola tradicional. Aquests objectius, reflecteixen les aspiracions dels diversos agents de paisatge sobre com voldrien que fos el paisatge municipal en un futur. A partir d'aquests objectius, els agents locals també van determinar les 23 accions que han de permetre assolir-los.

Els agents del paisatge, a banda de participar aportant informació per la diagnosi del paisatge i la determinació dels OQP i accions, també es van comprometre en la implementació de les diverses accions acordades al pla. Aquest fet ha estat una de les singularitats del document, plasmant la implicació concreta dels agents i de l'administració local en el desenvolupament de les accions per la qualitat paisatgística del municipi presentades. Concretament es va establir per cadascuna de les accions a implantar, una entitat encarregada conjuntament amb l'Ajuntament.

Impulsat
per:

CONTRA LA CONTAMINACIÓ LA CONCA DE CALDERS

La coordinadora ecologista A Contracorrent pretén unir esforços entre entitats ecologistes i forces polítiques dels municipis de la conca del riu Calders, situat a les comarques del Moianès i el Bages, amb l'objectiu de defensar una solució definitiva pels problemes de contaminació que arrossega des de fa anys aquesta conca.

A través de la campanya H2O / NHA+v, nom amb el qual han batejat el conjunt d'accions que tenen previst realitzar, generen debat i pressió social per resoldre una problemàtica que fa dècades que s'arrossega.

Demanen promoure un Pla Director enfocat a la conca del riu per tal de regular i gestionar tots aquells temes que l'afecten, una moratòria en els abocaments industrials fins que el problema estigui resolt, una diagnosi i mapeig sistematitzat de tots els punts d'abocaments incontrolats, així com aplicar sancions a les empreses o persones que incompleixen la legislació.

PROJECTE BOSCOS DE MUNTANYA

Projecte Boscos de Muntanya / Bergwaldprojekt Catalunya té com objectiu promoure el manteniment, cura i protecció del bosc i del paisatge en l'àmbit de muntanya mitjançant actuacions de silvicultura i gestió forestal als Pirineus catalans.

Bergwaldprojekt Catalunya forma part de la Fundació Bergwaldprojekt, nascuda a Suïssa el 1987, que avui dia és present a 4 països: Suïssa, Àustria, Alemanya i Catalunya. El 2007 Bergwaldprojekt Catalunya va arribar als Pirineus catalans per a donar resposta als reptes que es presenten als boscos de muntanya, adaptant a la realitat catalana el model de Bergwaldprojekt Suïssa. Des de llavors, s'ha treballat de forma ininterrompuda apropant les persones al bosc i difonent els valors i els beneficis que proporcionen els boscos i paisatges de muntanya.

IDENTITAT EXTRA VIRGIN OLIVE OIL

Identitat Extra Virgin Olive Oil és un projecte familiar que es vertebrava sobre tres pilars bàsics: la producció, l'elaboració i la comercialització de l'oli d'oliva verge extra obtingut a les pròpies finques, la difusió dels beneficis que aquest aporta a la salut i la preservació i respecte per l'entorn on es produeix.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat
per:

IDENTITAT
EXTRA VIRGIN OLIVE OIL

[Torna a l'índex](#)

MAS ISOLES – ARQUITECTURA SOSTENIBLE AMBIENTALMENT

A Mas Isoles es va decidir fer us mètodes tradicionals de l'arquitectura autòctona del Pirineu català en la seva construcció: es va respectar l'orientació al sol, per augmentar el número d'hores de llum natural; i es van construir murs de pedra i sostres en volta catalana, aïllants tèrmics naturals, per la millora de l'eficiència energètica de llum i calefacció. Es va construir i posar en funcionament un sistema de reciclatge d'aigües pluvials. Per al desenvolupament d'aquest sistema, Mas Isoles va rebre una subvenció europea del FEDER (Fondo Europeo de Desarrollo Regional) per la seva aportació al desenvolupament de les economies regionals en polítiques d'IDT (investigació i desenvolupament tecnològic) i medi ambient. Per a producció d'aigua calenta es fan servir plaques solars i acumuladors.

També es fa ús de la massa forestal; tot el que es talla per a la neteja del bosc s'utilitza per calefacció. Els residus orgànics i excrements dels animals s'utilitzen per abonar naturals per al camp.

Ciutats fèrtils i camps creatius!Impulsat
per:

PLANTADA POPULAR – TIANA, UN MÓN D'OLORS

La plantada popular és un acte pensat perquè les famílies, nens, joves i grans participin de manera festiva en la replantació d'espècies autòctones mediterrànies de la zona en el terme municipal de Tiana, i col·laborin en un acte de conservació i millora ambiental. No es tracta només de replantar sinó de sensibilitzar la població a través de tallers i diferents activitats.

El repte és convertir en un espai on les plantes aromàtiques i autòctones de la zona mediterrània siguin les protagonistes. La voluntat del Consistori de Tiana és poder recuperar ambients naturals i facilitar als veïns i veïnes del el fet de redescobrir els espais rics en vegetació i història del municipi.

CERCAR HABITATGE AMB CRITERIS SOSTENIBLES

Sustainable Property Expert (SPE) és una eina que mesura i compara el nivell de sostenibilitat dels immobles, disponibles per a dispositius Android i Apple iOS. L'eina es va posar en marxa primer a través del web.

Creada per la consultora de sostenibilitat gironina Green Building Management (GBM), l'aplicació determina el nivell de sostenibilitat dels habitatges mitjançant un qüestionari sobre les característiques de les llars. La metodologia que usa l'aplicació es basa a analitzar nou categories per valorar la sostenibilitat dels habitatges. En concret es demanen valors sobre la salut i el benestar, l'accessibilitat, l'energia, aspectes econòmics, la mobilitat, l'aigua, el manteniment, el medi ambient i el risc financer. L'aplicació puntuja el nivell d'eficiència en cadascun dels nivells i el conjunt.

L'aplicació, de fàcil ús i que evidencia els avantatges dels immobles sostenibles, està a l'abast de tothom: des del qui busca casa o oficina i vol triar l'immoble més sostenible fins al professional que es dedica a la compra i venda d'habitatges.

EL CINQUÈ LLAC - SENDERISME RESPONSABLE I SOSTENIBLE

El Cinquè Llac es presenta com una proposta de turisme responsable impulsada per l'Associació Marques de Pastor. Consisteix en un itinerari de mitja muntanya, assequible per a tot tipus d'aficionats, a través d'un itinerari senyalitzat dividit en 5 etapes que transcorren pels Pallars i l'Alta Ribagorça. Es travessen paisatges de gran valor ecològic i paisatgístic com el Pla de Corts, la Vall Fosca, la Vall de Manyanet, per arribar, finalment, l'anomenat cinquè llac, el Llac de Montcortés.

Un dels principals valors de la ruta és que la major part del recorregut es realitza per camins de ferradura i senders de muntanya (62%).

Aquesta ruta és una proposta acurada ja que està pensada en criteris de sostenibilitat tant ambientals, com socials com culturals. Posa en valor les riqueses del patrimoni natural i cultural del territori i fomenta un "turisme d'autenticitat": la conservació de camins, pobles, tradicions, etc. Ha estat creat mitjançant la col·laboració de particulars, entitats, empreses, ajuntaments locals, incrementant així la cohesió local. Alhora està pensat per afavorir l'economia de la zona, a través dels allotjaments i productes locals, tant agroalimentaris com artesanals.

El Cinquè Llac ha estat reconegut amb el Premi Medi Ambient 2015 de la Generalitat, en la categoria d'"Iniciatives singulars" com a actuació que promou un turisme respectuós amb el medi ambient.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

ESCOLES VERDES

El programa Escoles Verdes sorgeix com un compromís per donar suport a tots els centres educatius de Catalunya que volen innovar, incloure, avançar, sistematitzar i organitzar accions educatives que tinguin la finalitat d'afrontar, des de l'educació, els nous reptes i valors de la sostenibilitat.

Els objectius que es plantegen són:

- Ajudar les escoles a incorporar els valors de l'educació per a la sostenibilitat en tots els àmbits de la seva vida diària (currículum, gestió, relacions amb l'entorn, etc.).
- Promoure la participació i la implicació activa de la comunitat educativa en la millora del seu entorn.
- Afavorir l'intercanvi entre els centres que comparteixen uns mateixos objectius.

BIOLORD – POMA DE MUNTANYA

Poma de Muntanya Biolord neix com a resposta a la regressió que en les darreres èpoques les economies de muntanya han patit per causes macroeconòmiques. Des de Biolord col·laboren per revertir aquesta tendència, construint des dels fonaments i utilitzant com a recurs fonamental la terra. Sostenibilitat, producte de qualitat i agricultura ecològica de proximitat són els tres pilars fonamentals de la filosofia Biolord.

Tots els productors de Biolord estan registrats amb el segell del CCPAE (Consell Català de la Producció Agrària Ecològica) per tal d'oferir un producte de qualitat seguint unes directrius ecològiques que no només es basen en la substitució d'agroquímics per productes naturals, sinó que representen una actitud davant la vida, una actitud de respecte per les plantes, l'entorn, les persones que treballen, mouen i finalment mengen la fruita Biolord.

L'any 2012 es varen agrupar diversos productors de la zona de la Vall de Lord, creant així l'Associació Agrària Ecològica de Muntanya. Han anat creixent i avui contenen amb 12 socis, afegint la Cerdanya i El Pallars Subirà com a territoris Biolord.

Tots els territoris treballen sota les mateixes directrius, planten les mateixes varietats de pomes, les cultiven d'igual manera i tenen una única estructura comercial.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per:

[Torna a l'índex](#)

AULA AMBIENTAL BOSC TURULL

L'Aula Ambiental Bosc Turull és un equipament del Districte de Gràcia referent en la millora de la biodiversitat urbana i la promoció de pràctiques comunitàries relacionades amb la sostenibilitat. L'Aula vol ser un equipament exemplificador d'aprenentatge a la natura que pugui tenir projecció més enllà de la pròpia finca: al barri, a la ciutat.

És una finca pública de 3.678 m² de bosc i parcel·les d'horts que es troba a la zona boscosa del Park Güell ubicada al Passeig Turull al límit dels barris de Vallcarca i El Coll.

És un punt d'informació sobre biodiversitat urbana i sostenibilitat a la ciutat i ofereix un programa d'activitats trimestral format per tastets o càpsules formatives que conviden a la ciutadania a passar a l'acció als barris, pobles i ciutats per aconseguir una vida més sostenible i feliç i que ajuden a transformar la ciutat en un espai resilient i ecològicament viu. A més, es fan activitats destinades a escoles, entitats de lleure i grups: l'equipament es proposa com un espai educatiu d'aprenentatge a la natura, donant suport a les iniciatives que permetin reforçar els vincles entre l'escola i la ciutat.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

TORNA TERRA – RECUPERAR ESPAIS I SABORS

Torna Terra és un projecte amb triple objectiu: recuperar terrenys cultivables, recuperar llavors de varietat local i promoure comercialització de circuit curt. La voluntat del projecte Torna Terra és poder oferir productes agroalimentaris amb un alt valor social.

Recuperar espais abandonats a través del conreu de varietats locals que també es recuperin i disposar el producte per al consum a través de circuits curts de comercialització i venda directa és el triple objectiu de la inèdita proposta. El projecte Torna Terra està impulsat per mengemBages de la cooperativa Frescoop i el pagès Arnau Vilaseca Puigpelat, de Cal Palà de Prades, la cooperativa l'Arada Sccl i amb la col·laboració del projecte Esporus de l'associació L'Era.

El projecte va més enllà de ser un multiplicador de varietats locals i modelador del paisatge. La idea de Torna Terra és que a més tots els productes tinguin un alt valor social, per això els principals proveïdors del projecte són empreses formades per treballadors amb risc d'exclusió social, cooperatives o empreses socialment responsables.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

Impulsat per: **Xarxa Coop l'Arada, Frescoop i el pagès soci de Gedi, Arnau Villaseca**

PRIORAT - PAISATGE CULTURAL

L'entitat PRIORITAT, nascuda el 2007, aglutina el teixit socioeconòmic i cultural de la comarca Priorat entorn als valors del paisatge cultural de la comarca, amb l'objectiu de tirar endavant la candidatura a paisatge cultural agrícola de muntanya mediterrània. Des de Prioritat es planifiquen i coordinen les tasques relacionades amb el procés de candidatura i a partir del 2014 se sumen al procés d'impulsar la candidatura el Consell Comarcal del Priorat i la Diputació de Tarragona.

Els valors que sustenten l'entitat promotora i el projecte de candidatura són els pilars bàsics en què es fonamenta un model de desenvolupament propi per a la comarca; un model territorial que situa el paisatge cultural com a eix vertebrador i determinant perquè reflecteix una història d'interacció continuada i dibuixa propostes de futur sostenible. El paisatge que és, ahora, un capital i un recurs fràgil que cal posar en valor i gestionar de manera integral i sostenible per contribuir a l'obtenció de beneficis socials, culturals i econòmics.

És un projecte que té com a objectiu la garantia de la qualitat de vida dels seus habitants i la preservació de l'entorn, a partir de l'equilibri entre la necessària utilització del territori i la salvaguarda de la seva autenticitat.

El projecte del Priorat, com a paisatge cultural agrícola viu i dinàmic, és una iniciativa territorial ambiciosa, de futur, que compta amb l'ample consens cívic (aglutinat des de PRIORITAT) i del suport polític nacional. Supera el plantejament estrictament local per esdevenir un projecte de país pel que suposa de proposta de model territorial.

PROJECTE GRÍPIA

El projecte Grípia, nascut al Pallars Sobirà, treballa per la dinamització del sector primari a la comarca, a través d'accions que pretenen donar suport a les cases de pagès existents i aposta per una nova generació de persones pageses que basen en l'agroecologia la seva manera d'entendre aquest ofici.

A través de l'escola de pastors es vol establir un nou model de pagesia, amb una aposta per una producció a petita escala de base familiar i/o cooperativa; sostenible amb l'entorn i amb el sector, i la incorporació de noves generacions. Es busca potenciar els productes naturals i la seva forma original respectant les llavors locals i les races autòctones, oferint així productes de qualitat a través de la venda directa entre productor i consumidor dins d'un mercat local i de proximitat.

Alhora, el Projecte Grípia vol ser una plataforma d'intercanvi de coneixements, idees, contactes i projectes que treballen en la mateixa direcció.

ECOVILES

KanAwen és un projecte d'ecovila a la Vall de Biert, a 15 km de Girona, amb 280 hectàrees d'assentament, que permeten gaudir de l'entorn rural i dur a terme un projecte ecològic i autosostenible. La gent que forma part d'aquesta iniciativa es varen unir amb l'objectiu de promoure una forma de vida social amb contacte amb la naturalesa, vivint amb comunitat de forma ecològica i econòmicament sostenible, des d'un propòsit de creixement espiritual, tant personal com col·lectiu.

L'ecovila, **La Base**, un altre projecte d'ecovila desenvolupada a Catalunya. Es tracta d'una petita comunitat d'11 membres que viuen a l'Alt Empordà. Porten 12 anys desenvolupant el seu projecte, que consisteix en transformar un petit aeròdrom particular en un centre on divulgar temes de sostenibilitat, creativitat i comunitats. No els arriba cap servei municipal, així que s'ho gestionen tot ells: tenen llum solar i un generador eòlic, horts de permacultura, construccions de bales de palla i sacs de terra, cuina solar...

Ciutats fèrtils i camps creatius!

LA FONT SOSTENIBLE – ESPAI MULTIDISCIPLINARI

La Font Sostenible és una finca de tradició pagesa ubicada al terme de Lluçà, un territori amb personalitat pròpia, on la seva gent, han modelat el paisatge, el camps, els boscos, els pobles...

Es tracta d'un espai multi disciplinar que aglutina reserva natural, turisme rural, aula ambiental, producció de biomassa i la producció de carn de vedella i xais nascuts i criats a casa de manera totalment natural respectant els ritmes naturals en l'engreix del bestiar.

L'entorn de La Font és una peça essencial perquè tota l'activitat que s'hi porta a terme sigui possible i és per això que tot les activitats que es fan segueixen processos sostenibles i de responsabilitat social, sent el respecte al medi ambient, el nostre principal pilar. Es fomenta, també, la pedagogia i la sensibilització cap l'entorn i les feines de pagès.

En definitiva, La Font es la suma de diferents projectes: turisme rural, reserva natural, producció de biomassa, venda directa de carn dels nostres xais i de les nostres vedelles i diverses activitats d'oci relacionades amb el coneixement del medi i de les feines de pagès i de La Font, i també la degustació de productes amb diferents formats de degustació.

DINAMITZACIÓ AGROECOLÒGICA DE GALLECS

Gallecs és un espai rural de 733,52 hectàrees que conserva els seus valors naturals i paisatgístics en un entorn altament antropitzat i en què la principal activitat és l'agrícola. En aquest espai es potencia l'agricultura ecològica com a eina de desenvolupament productiu compatible amb el medi natural del territori i es fomenta la incorporació de joves pagesos i pageses a l'activitat. També, s'està treballant per recuperar varietats antigues de llavors locals i tradicionals.

L'objectiu del projecte de dinamització agroecològica és promoure la sostenibilitat ecològica, econòmica i social de l'activitat agrària que es desenvolupa a Gallecs per garantir-ne la continuïtat i la compatibilitat amb la conservació del patrimoni natural i els usos socials, educatius i de lleure.

XARXA DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI

La XCT impulsa el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori –land stewardship–, un conjunt d'estratègies innovadores que pretenen implicar directament la ciutadania en la conservació i el bon ús dels valors i dels recursos naturals, culturals i paisatgístics del territori.

De fàcil aplicació, de costos mínims, i de gran rellevància per al foment de sinergies i treball en xarxa entre els sectors ambiental, agrícola i cultural, la custòdia del territori és una eina d'alt valor afegit a l'hora d'incentivar el desenvolupament del model de l'economia verda en finques i indrets rurals de valor natural arreu del món. Pactant acords de custòdia del territori, els propietaris de finques rurals -conjuntament amb altres agents públics o privats- contribueixen a aturar la pèrdua de biodiversitat i a generar serveis de natura per a la societat, fomentant alhora el desenvolupament sostenible, inclosiu i respectuós amb el medi ambient i els seus recursos.

Ciutats fèrtils i camps creatius!Impulsat
per:[Torna a l'índex](#)

MASIES + SOSTENIBLES - COOPERACIÓ INTERTERRITORIAL

Masies + sostenibles és un projecte de cooperació interterritorial de nou Grups d'Acció Local de diferents regions rurals de Catalunya que té per objectiu tendir a la rehabilitació, sostenibilitat i autosuficiència dels habitatges i assentaments rurals aïllats, com les masies; mitjançant alternatives sostenibles i renovables, per tal d'afavorir la seva pervivència i millorar les condicions de vida dels seus habitants, d'acord amb les seves necessitats i comoditats actuals. En el marc d'aquesta iniciativa, els pilars principals són l'autosuficiència, l'eficiència energètica, la restauració, la bioconstrucció, la salut de l'habitatge i la gestió correcta de l'aigua i dels seus residus.

En definitiva, una aposta de futur innovadora i col·lectiva, estratègica pel patrimoni arquitectònic característic de la idiosincràsia de Catalunya, on la mateixa població local, que més coneix els seus recursos, pugui decidir el seu futur d'una manera autosuficient i sostenible.

QUÈ ÉS EL PROJECTE MASIES + SOSTENIBLES?

Masies + Sostenibles és un projecte de cooperació interterritorial on hi participen nou Grups d'Acció Local de diferents regions rurals de Catalunya.

Aquesta aposta de futur pretén tendir a la rehabilitació, sostenibilitat i autosuficiència dels habitatges i assentaments rurals aïllats, com les masies; mitjançant alternatives sostenibles i renovables, per tal d'afavorir la seva pervivència i millorar les condicions de vida dels seus habitants, d'acord amb les seves necessitats i comoditats actuals.

Els pilars principals del projecte són l'autosuficiència, l'eficiència energètica, la restauració, la bioconstrucció, la salut de l'habitatge i la gestió correcta de l'aigua i dels seus residus.

En definitiva, és una proposta innovadora i una estratègia integrada al territori, on la pròpia població local, que més coneix els seus recursos, pugui decidir el seu futur d'una manera autosuficient i sostenible, sense hipotecar a les generacions futures.

Enllaç web: www.masiessostenibles.cat

TERRITORIS

- **Consorci Ceder Pallars** – Ribagorça (nº1)
info@cederpirineus.cat
- **Consorci GAL Alt Urgell** – Cerdanya (nº2)
cauce@caluc.cat
- **Associació Leader Ripollès Ges Bisaura** (nº3)
leader@ripollesgesbisaura.org
- **Consorci per al Desenvolupament de la Catalunya Central** (nº4)
gerencia@lcc.cat
- **Consorci GAL Noguera** – Segrià Nord (nº5)
leader@noguerasegriandord.cat
- **Consorci Garrigues per al Desenvolupament del Territori** (nº6)
consorci@garrigues.cat
- **Consorci Leader Priorat** – Baix Camp (nº7)
info@priorat-baixcamp.cat
- **Consorci Intercomarcal d'Iniciatives Socioeconòmiques** (nº8)
info@cisriberaebre-terraalta.org
- **Consorci per al Desenvolupament del Baix Ebre i Montsià** (nº9)
leader@leader.cat

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural

Impulsat per:

PROMOCIÓ I PROTECCIÓ DEL PAISATGE DE L'ALT EMPORDÀ

El Consorci dels Aspres d'Empordà és un ens públic de caràcter local creat l'any 2012 amb l'objectiu de promocionar, millorar i protegir el paisatge de l'Alt Empordà i assolir un desenvolupament social i econòmic sostenible del seu territori.

El Consorci es dedica a la promoció del seu paisatge a través del seu web, de les xarxes socials -Facebook, twitter i instagram-, de l'edició de materials de difusió, de la representació dels ajuntaments en altres ens comarcals i nacionals de turisme i medi ambient, etc.

El consorci està integrat pels Ajuntaments de Cantallops, Capmany, Espolla i Sant Climent Sescebes, quatre municipis d'entre 324 i 612 habitants de l'Alt Empordà, sobre una superfície total de 114 km².

Impulsat
per:

APADRINAMENT DEL RIU LLOBREGAT

L'apadrinament del riu sorgeix d'una inquietud que manifesta el grup de treball d'educació ambiental de l'antic Consell Municipal de la Sostenibilitat, davant de la preocupació pel desconeixement que té la ciutadania de l'existència del riu i del patrimoni natural que representa per a l'Hospitalet de Llobregat.

La carta Apadrinament del riu Llobregat recull la realització de diferents activitats, visites o tallers per tal de difondre la rellevància del riu dins la història de l'Hospitalet de Llobregat. En la signatura de la carta han participat els representants d'una vuitantena d'entitats i col·lectius de l'Hospitalet (escoles, instituts, casals de gent gran, esplais, associacions de veïns, ecologistes, entitats culturals i persones a títol individual)

Els padrins del riu, doncs,

- Donen a conèixer la rellevància que ha tingut el riu Llobregat en el decurs de la història de la ciutat, i la seva incidència en la comarca, no solament pel que fa a l'àmbit de medi natural, sinó també amb una visió més àmplia que inclogui aspectes culturals, econòmics, socials, empresarials i ecològics.
- Afavoreixen que el col·lectiu treballi durant l'any la importància dels recursos hídrics en general, i del riu Llobregat en particular.
- Fomenten sortides i excursions a la llera del riu, a peu o en bicicleta, per tal de fer visites de camp que permetin conèixer l'ecosistema del riu.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

PROJECTES TERRITORIALS DEL BAGES

Projectes Territorials del Bages és una iniciativa públicoprivada que neix amb la voluntat explícita de desenvolupar projectes estratègics que ajudin a dinamitzar el territori i el desenvolupament de l'activitat econòmica del Pla de Bages.

L'objectiu principal de Projectes Territorials del Bages és invertir en projectes que potenciïn el desenvolupament econòmic i social del Pla de Bages; que permetin un desenvolupament harmònic i respectuós amb el territori; que facin de la comarca una localització atractiva per les empreses innovadores i tecnològicament avançades; que requereixin un cert volum d'inversió; i que siguin viables des d'un punt de vista econòmic.

Els impulsors són administracions públiques (Ajuntaments de Manresa, de Sant Fruitós de Bages, de Sallent, de Santpedor, de Sant Joan de Vilatorrada i Generalitat de Catalunya); CatalunyaCaixa, Aigües de Manresa, institucions sense ànim de lucre, i uns 40 inversors privats i empresaris locals d'àmbits molt diversos.

RIERA BADIAS - SIDRA NATURAL I CATALANA

Riera Badies és una sidra elaborada amb pomes de les finques de la Plana de Lleida. El seu microclima permet obtenir una fruita única de gran caràcter i qualitat. Una vegada collides les pomes, premsades i fermentat el most, s'aconsegueix destil·lar i embotellar l'aroma de la fruita. Aquest procés dóna com a resultat un beuratge amb un sabor únic català.

La feina feta possibilita el desenvolupament del territori.

RIERA BADIAS
SIDRA NATURAL I ARTESANA DE LA
PLANA DE LLEIDA

Impulsat
per:

*Riera
Badies*

VINYA D'EN SABATER - NOU PUNT D'INTERÈS TURÍSTIC I AMBIENTAL

El projecte experimental de recuperació del patrimoni vitivinícola de la ciutat anomenat «Vinya d'en Sabater» a Santa Coloma de Gramenet té com a principal objectiu la conservació i manteniment de set parcel·les al Recinte Torribera on s'han anat plantat 1.600 ceps de quatre varietats de raïm, la recuperació de l'entorn natural i altres actuacions d'accessibilitat i vigilància. Aquestes tasques han donat feina a 50 persones.

La vinya d'en Sabater, que s'ha obert al públic, principalment estudiants, rep visites guiades focalitzades en el sector de l'entourisme i la sommelieria.

En l'organització d'aquestes visites hi participa també el Centre d'Educació Ambiental Ecometròpoli, dedicat a compartir coneixements i fomentar els valors de protecció de la natura i de la sostenibilitat urbana.

Impulsat
per:

EL POTENCIAL DELS ESPAIS NATURALS DE PONENT

L'Associació Leader de Ponent presenta Espais Naturals de Ponent, un projecte per donar a conèixer, i potenciar el valor afegit i evolucionar els espais naturals protegits de les comarques de Les Garrigues, L'Urgell, el Pla d'Urgell i el Segrià Sud.

El projecte inclou 10 espais naturals de les comarques de Ponent que malgrat la seva riquesa natural – gran varietat de flora, diversitat d'espècies animals i d'ocells i excepcionalitat dels seus paisatges- no compten amb una percepció pública adequada a aquest valor: Aiguabarreig Segre- Cinca, Secans de Mas de Melons- Alfés, Secans del Segrià i Utxesa, Serra de Bellmunt – Almenara, Secans de Belianes – Preixana, Estany Ivars i Vila-Sana, Els Plans de Sió, Els Bessons, Vall de Vinaixa, Muntanyes de Prades – Serra de la Llena.

El projecte neix per revertir aquesta mancança amb la creació de la marca comuna Espais Naturals de Ponent, que agrupa els espais, en recopila la informació i la presenta al públic de forma organitzada.

És una iniciativa en la qual hi participen agents vinculats al territori i als espais naturals: ajuntaments de la zona integrada en el projecte, el Consorci de l'Estany d'Ivars i Vila-sana, l'Associació Aladrell i el Departament de Territori i Sostenibilitat.

L'ALTRE DELTA - REIVINDICAR EL VALOR DEL DELTA

Sos Delta fa una crida a qui desitgi implicar-se en un projecte participatiu i cooperatiu de ciència ciutadana, per ajudar a reivindicar la riquesa biològica i el valor ecològic de "l'Altre Delta", situat fora de les reserves naturals, més desconegut i oblidat.

Convida a apropar-se a "l'altre Delta", i compartir les observacions de fauna, de flora o de paisatge, amb una foto, un sentiment o un pensament que ajudi a donar valor a aquests espais.

Cal indicar l'espècie, el lloc i el moment de l'avistament - dia i hora-, i, sobretot, identificar-les amb l'etiqueta #lAltreDelta, tant en Facebook com a Twitter o Instagram.

Ciutats fèrtils i camps creatius!

